

Bruksela, dnia 20 grudnia 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 97/2010

Inicjatywy i opinie Komisji Europejskiej listopad 2010 (wybrane)

1. POMOC UNIJNA - Pomoc w wysokości 114 250 euro z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla 189 byłych pracowników polskiego sektora stoczniewego

Komisja Europejska zaaprobowała wniosek władz Polski o wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG). Polskie władze wystąpiły o 114 250 euro, które zostaną przeznaczone na pomoc w znalezieniu pracy przez 189 byłych pracowników przedsiębiorstwa H.Cegielski-Poznań oraz jego czterech dostawców z sektora stoczniewego. Komisja zgłosiła do Parlamentu Europejskiego i Rady wniosek o uruchomienie środków budżetowych.

„Jest mało prawdopodobne aby H.Cegielski-Poznań i inne przedsiębiorstwa, których dotyczy wniosek o pomoc z EFG, mogły po kryzysie powrócić do normalnego cyklu produkcji, gdyż przemysł stoczniewy przeniesie się do regionów charakteryzujących się niskimi kosztami, które w latach poprzedzających kryzys w sposób spektakularny zwiększyły swoje udziały w rynku, zwłaszcza do Azji” powiedział László Andor, komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego. „Zwolnieni pracownicy mogą napotykać trudności w poszukiwaniu pracy, a wielu będzie zmuszonych do zmiany branży. Jestem przekonany, że pomoc i szkolenia zapewniane dzięki środkom z EFG ułatwią im zmianę pracy.”

Wniosek Polski dotyczy 658 osób zwolnionych z przedsiębiorstwa H.Cegielski-Poznań oraz u czterech jego dostawców. H.Cegielski-Poznań jest jedynym polskim wytwórcą silników okrętowych o zapłonie samoczynnym, a jego działalność uzależniona jest od sytuacji europejskiego przemysłu stoczniewego, w szczególności w Niemczech i Danii.

Zwolnienia pracowników były konsekwencją kryzysu finansowego i gospodarczego, który zmienił warunki i prognozy dotyczące przemysłu stoczniewego. W opinii Komitetu Związkowego Stoczniewców Unii Europejskiej (CESA) do zmniejszenia się popytu na statki przyczynił się cały zespół czynników i na przełomie lat 2008/2009 nowe zamówienia zostały

niemal całkowicie wstrzymane. Ponadto spodziewane jest anulowanie około 10 % nowych zamówień, a termin przekazania wielu zamówionych statków zostanie opóźniony.

W końcu marca 2009 r. w Poznaniu i powiecie poznańskim (czyli na obszarze, którego dotyczy wnioski) osoby zwolnione z przedsiębiorstwa H.Cegielski-Poznań i u jego dostawców stanowiły 3,8% zarejestrowanych bezrobotnych. W tym samym okresie liczba wolnych miejsc pracy na tym obszarze zmniejszyła się, co obniżyło szanse zwolnionych pracowników na znalezienie zatrudnienia. Ponadto wolne miejsca pracy istnieją przede wszystkim w takich sektorach jak handel, usługi finansowe, ochrona mienia, przemysł budowlany i usługi.

Pracownicy zwolnieni z przedsiębiorstwa H.Cegielski-Poznań i u jego dostawców mają zatem niewielkie szanse na znalezienie pracy odpowiadającej ich wcześniejszym kwalifikacjom (obróbka metalu, obsługa maszyn i podobne funkcje). Dlatego też pakiet wsparcia z EFG skoncentrowany będzie na wspieraniu pracowników w procesie przekwalifikowania; w jego skład wchodzi także dodatki na samozatrudnienie i szkolenia.

Pomoc finansowa adresowana jest przede wszystkim do 189 pracowników, którzy doświadczają największych trudności w powrocie na rynek pracy. Łączny szacowany koszt pakietu to 175 770 euro, przy czym wsparcie z EFG, o które zwrócono się do Unii Europejskiej, ma wynieść 114 250 euro.

- **Informacje ogólne**

Od początku działania funduszu w styczniu 2007 r. złożono do niego 65 wniosków na łączną kwotę rzędu 373,6 mln euro, co pozwoliło udzielić pomocy ponad 70 000 pracowników. Wnioski o wsparcie z EFG dotyczyły następujących sektorów: motoryzacyjnego (Francja, Hiszpania, Portugalia, Austria, Niemcy, Szwecja), włókienniczego (Włochy, Malta, Litwa, Portugalia, Hiszpania i Belgia), telefonów komórkowych (Finlandia i Niemcy), artykułów gospodarstwa domowego (Włochy), komputerów i sprzętu elektronicznego (Irlandia i Portugalia), urządzeń mechanicznych/elektronicznych (Dania i Niemcy), naprawy i konserwacji statków powietrznych i statków kosmicznych (Irlandia), szkła kryształowego (Irlandia), ceramiki i kamienia naturalnego (Hiszpania), budownictwa (Holandia, Irlandia i Litwa), cieślarnictwa i stolarstwa (Hiszpania), urządzeń elektrycznych (Litwa), przemysłu wydawniczego i poligraficznego (Holandia), mebli (Litwa), handlu detalicznego (Czechy i Hiszpania) oraz handlu hurtowego (Holandia). Sprawozdania końcowe dotyczące przypadków, w których udzielono wsparcia z EFG, dowodzą, że fundusz stanowi cenne narzędzie pomagające zwolnionym pracownikom w pozostaniu na rynku pracy i znalezieniu nowego zatrudnienia.

EFG został ustanowiony przez Parlament Europejski i Radę pod koniec 2006 r. z inicjatywy przewodniczącego Komisji José Manuela Barroso, aby pomóc osobom, które straciły pracę w związku ze skutkami globalizacji. W czerwcu 2009 r. zmieniono przepisy dotyczące EFG, aby wzmocnić jego rolę jako instrumentu wczesnej interwencji. Fundusz jest elementem odpowiedzi Europy na kryzys finansowy i gospodarczy. Dnia 2 lipca 2009 r. weszło w życie zmienione rozporządzenie w sprawie EFG, które ma zastosowanie do wszystkich wniosków otrzymanych od dnia 1 maja 2009 r.

- **Więcej informacji**

Strona internetowa EGF: <http://ec.europa.eu/egf>

2. UNIA INNOWACJI - Komisja rozpoczyna konsultacje w sprawie aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu

Komisja Europejska pragnie poznać opinie organizacji publicznych i prywatnych, firm oraz obywateli na temat tego, jak Europa może zwiększyć innowacyjność, aby sprostać wyzwaniom starzejącego się społeczeństwa w Europie, a w szczególności na temat pilotażowego europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji (EPI) sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu, zgodnie z flagową inicjatywą Unii w zakresie innowacji przedstawioną dnia 6 października przez **Maire Geoghegan Quinn**, komisarz ds. badań, innowacji i nauki, oraz **Antonia Tajaniego**, wiceprzewodniczącego Komisji odpowiedzialnego za przemysł i przedsiębiorczość. Pomiędzy rokiem 2010 a 2030 liczba Europejczyków w wieku powyżej 65 lat zwiększy się o prawie 40%, stanowiąc poważne wyzwanie, ale również przynosząc szereg możliwości dla społeczeństwa i gospodarki w Europie. EPI, które Komisja zaproponowała, powinno rozpocząć działalność w 2011 r. i ma spełnić trzy cele: poprawić stan zdrowia i jakość życia osób starszych, pozwalając im żyć w sposób aktywny i niezależny; zapewnić równowagę i skuteczność systemów opieki zdrowotnej i społecznej; pobudzić wzrost gospodarczy i zwiększyć konkurencyjność. Konsultacje internetowe potrwać do dnia 28 stycznia 2011 r.

Mówi **John Dalli**, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej: „Europa musi być przygotowana na starzejące się społeczeństwo, a innowacyjne rozwiązania powinny być jednym z narzędzi pozostających do naszej dyspozycji. Dlatego też bardzo się cieszę, że pierwsza z inicjatyw partnerskich skupia się na aktywnym starzeniu się w dobrym zdrowiu. Jednak będzie to wymagać ścisłej współpracy w poszczególnych dziedzinach obejmujących zdrowie publiczne, badania i rozwój, agendę cyfrową i politykę przemysłową”.

Mówi **Neelie Kroes**, wiceprzewodnicząca Komisji ds. agendy cyfrowej: „Ludzie żyją coraz dłużej i powinni móc żyć w możliwie aktywny i niezależny sposób, dzięki nowoczesnym rozwiązaniom, takim jak urządzenia zapobiegające upadkom i alarmujące w razie upadku, w prosty sposób korzystać z bezpośredniej opieki społecznej, aby pokonać samotność oraz łatwo wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) w domu. Musimy poznać stanowisko zainteresowanych stron, aby mieć pewność, że przyszłe partnerstwo na rzecz innowacji pomoże wprowadzić takie rozwiązania w życie i udostępnić je europejskim seniorom”.

Do udziału w konsultacjach zaproszono zainteresowane strony – organizacje reprezentujące osoby starsze i pacjentów, szpitale i zakłady opieki zdrowotnej, przedstawicieli sektora opieki zdrowotnej i społecznej, ubezpieczycieli, firmy z sektora TIK i zdrowia, organy państwowe, a także obywateli – z prośbą o pomoc w określeniu istniejących barier na drodze ku innowacyjnym rozwiązaniom na rzecz aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu. Uczestnicy konsultacji mogą także podzielić się aktualnymi i przyszłymi inicjatywami, które mogłyby być podejmowane na szczeblu europejskim i realizowane wspólnie. Powinny one skupiać się na tym, jak nowoczesne rozwiązania mogą przynieść osobom starszym obiecujące i wymierne korzyści.

Europejskie partnerstwo na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu ma, jako główny cel, zwiększyć w UE do roku 2020 średnią długość życia w dobrym zdrowiu o dwa lata. Ma ono podnieść jakość życia osób starszych i skutkować bardziej skutecznymi rozwiązaniami w zakresie opieki zdrowotnej. Skupi się na zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań na szerszą niż obecnie skalę, w obszarach takich jak promocja

zdrowia, prewencja, wczesna diagnostyka i leczenie, zintegrowane i współpracujące ze sobą systemy opieki zdrowotnej i społecznej, samodzielność oraz technologie wspomagające dla osób starszych.

Komisja dokona analizy odpowiedzi zebranych w ramach konsultacji w celu uzyskania jasnego obrazu potencjału innowacyjnego i istniejących możliwości w poszczególnych obszarach, które mają związek ze starzeniem się społeczeństwa. Zebrane odpowiedzi pozwolą Komisji zaplanować kolejne etapy europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji.

Konsultacje internetowe prowadzone są równocześnie z odbywającą się w dniu 26 listopada br. w Brukseli konferencją na temat europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji (EIP) sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu. Bierze w niej udział ponad 150 przedstawicieli zainteresowanych stron, którzy dyskutować będą na temat możliwości przekształcenia założeń partnerstwa w konkretne działania.

- **Kontekst**

Europejskie partnerstwo na rzecz innowacji (EIP) sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu jest częścią planu „Unia innowacji”, będącej jedną z flagowych inicjatyw strategii Europa 2020 – przekształcanie pomysłów w miejsca pracy, rozwój ekologiczny i społeczny. Unia innowacji ma trzy cele: uczynienie Europy światowej klasy graczem w dziedzinie badań i rozwoju; zrewolucjonizowanie metod współpracy sektora publicznego i prywatnego, zwłaszcza dzięki partnerstwu na rzecz innowacji oraz poprzez usunięcie „wąskich gardeł”, takich jak kosztowne procedury rejestracji patentów, fragmentacja rynku, powolne tempo ustalania norm i braki kompetencyjne, które obecnie uniemożliwiają szybkie dotarcie nowych pomysłów na rynek.

Unia innowacji: http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

Powyższe odpowiada celowi Europejskiej agendy cyfrowej, który przewiduje wykorzystanie potencjału TIK w celu zwiększenia dobrobytu i poprawy jakości życia obywateli. Agenda cyfrowa ma na celu, między innymi, zagwarantowanie, że TIK przyniesie większą niezależność ludziom słabym fizycznie lub cierpiącym na choroby przewlekłe oraz osobom niepełnosprawnym. Jednym z celów jest także podwojenie do 2015 r. liczby osób korzystających z udogodnień technologicznych umożliwiających niezależne życie osobom starszym.

- **Pozostałe informacje**

Europejska Agenda Cyfrowa:

http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

Podobnie promocję zdrowia wśród starzejącego się społeczeństwa Europy uznano za jeden z trzech głównych celów unijnej strategii w zakresie ochrony zdrowia „Razem na rzecz zdrowia”.

http://ec.europa.eu/health/ph_overview/Documents/strategy_wp_pl.pdf

Dokument konsultacyjny jest dostępny na stronie:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/deployment/ahaip/consultation/

Unijny plan działania w zakresie komfortowego funkcjonowania osób starszych w społeczeństwie informacyjnym:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/policy/ageing/action_plan/index_en.htm

Działania unijne w dziedzinie TIK na rzecz zdrowia:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/health/index_en.htm

Portal zdrowia publicznego Unii Europejskiej (Zdrowie-UE):

http://ec.europa.eu/health-eu/my_health/elderly/index_en.htm

Zdrowie publiczne - starzenie się: http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_pl.htm

3. ENERGETYKA - Komisja proponuje wprowadzenie norm bezpieczeństwa w zakresie ostatecznego składowania odpadów promieniotwórczych

Komisja przedstawiła w dniu 3 listopada br. wniosek dotyczący norm bezpieczeństwa w zakresie składowania wypalonego paliwa jądrowego oraz odpadów promieniotwórczych pochodzących z elektrowni jądrowych bądź powstałych w związku z działalnością medyczną lub badawczą. Zaprezentowany w dniu dzisiejszym projekt dyrektywy przewiduje, że państwa członkowskie zostaną poproszone o przedstawienie krajowych programów określających czas, miejsce oraz sposób budowy ostatecznych składowisk odpadów i zarządzania nimi, mających na celu zagwarantowanie najwyższych standardów bezpieczeństwa. W rezultacie przyjęcia dyrektywy normy bezpieczeństwa uzgodnione na szczeblu międzynarodowym staną się prawnie wiążące i wykonalne w Unii Europejskiej.

Komisarz ds. energii **Günther Oettinger** powiedział: „Kwestia bezpieczeństwa dotyczy wszystkich obywateli i państw UE, niezależnie od tego, czy popierają wykorzystywanie energii jądrowej. Musimy być pewni, że posiadamy najwyższe standardy bezpieczeństwa na świecie, zapewniające ochronę naszych obywateli, zbiorników wodnych i terenów przed ryzykiem skażenia promieniotwórczego. Kwestie bezpieczeństwa mają niepodzielny charakter. Wypadek w jednym państwie może mieć dramatyczne skutki także dla innych krajów”.

Komisja proponuje ustanowienie wiążących i wykonalnych ram unijnych w celu zapewnienia stosowania przez wszystkie państwa członkowskie wspólnych norm opracowanych w ramach Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) w odniesieniu do wszystkich etapów postępowania z wypalonym paliwem i odpadami promieniotwórczymi aż do fazy ostatecznego składowania.

W szczególności dyrektywa stanowi, iż:

- W ciągu czterech lat od przyjęcia dyrektywy państwa członkowskie muszą przygotować odpowiednie krajowe programy, które powinny uwzględniać: plany budowy składowisk odpadów i zarządzania nimi, określające konkretny harmonogram budowy, w tym kluczowe etapy oraz opis wszystkich działań niezbędnych do wdrożenia rozwiązań w zakresie składowania, szacunki kosztów i wybrane modele finansowania.
- Krajowe programy podlegają notyfikacji. Komisja może zwrócić się do państw członkowskich o modyfikację ich planów.
- Dwa państwa członkowskie lub większa ich liczba mogą zgodzić się na wspólne korzystanie z ostatecznego składowiska znajdującego się w jednym z tych państw. Zabrania się eksportu odpadów promieniotwórczych poza terytorium UE w celu ich ostatecznego składowania.

- Obywatele muszą być odpowiednio informowani przez państwa członkowskie i powinni mieć możliwość udziału w procesie podejmowania decyzji dotyczących gospodarki odpadami promieniotwórczymi.
- Normy bezpieczeństwa opracowane przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej stają się prawnie wiążące. Dyrektywa uwzględnia przy tym ustanowienie niezależnych organów, które przyznają zezwolenie na budowę i przeprowadzają weryfikację analizy bezpieczeństwa w odniesieniu do poszczególnych składowisk.

- **Kontekst:**

Mimo iż od uruchomienia pierwszego reaktora jądrowego (Calder Hall, Wlk. Brytania w roku 1956) upłynęło już ponad 50 lat, w dalszym ciągu brakuje ostatecznych składowisk. Każdego roku wytwarza się w UE 7 000 metrów sześciennych odpadów wysokoaktywnych, z czego większa część jest przechowywana w miejscach tymczasowego przechowywania. Odpady wysokoaktywne są częścią wypalonego paliwa jądrowego poddanego przerobowi, które nie może zostać ponownie wykorzystane i w związku z tym musi pozostać na zawsze składowane. Chociaż wspomniane tymczasowe składowiska są niezbędne do obniżenia temperatury i poziomów promieniowania elementów paliwowych i odpadów wysokoaktywnych, nie stanowią one rozwiązania długoterminowego, ponieważ wymagają zapewnienia stałego utrzymania i nadzoru. Z uwagi na to, iż zazwyczaj znajdują się one blisko pod powierzchnią bądź na powierzchni ziemi, istnieje dodatkowe ryzyko związane z wypadkami, w tym katastrofami samolotów, pożarami czy trzęsieniami ziemi. Między naukowcami i organizacjami międzynarodowymi (takimi jak MAEA) panuje powszechna zgoda co do tego, że składowanie w głębokich warstwach geologicznych jest najwłaściwszym rozwiązaniem, jeśli chodzi o usuwanie wysokoaktywnych odpadów promieniotwórczych w długim okresie.

Zgodnie z Traktatem Euratom UE posiada kompetencje prawne do ochrony ludności przez promieniowaniem jonizującym. Wybór koszyka energetycznego jest kompetencją krajową. Spośród 27 państw członkowskich 14 posiada elektrownie jądrowe.

- **Więcej informacji:**

Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi dostępny jest pod adresem:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0618:FIN:PL:PDF>

Normy bezpieczeństwa MAEA:

http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/Pub1273_web.pdf

Tekst odpowiedniej konwencji międzynarodowej można znaleźć pod adresem:

<http://www.iaea.org/Publications/Documents/Infocircs/1997/infocirc546.pdf>

4. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Jesienna prognoza na lata 2010-2012: różnicowane tempo poprawy sytuacji gospodarczej w UE

W jesiennej prognozie Komisji przewiduje się kontynuację obecnie trwającego w UE ożywienia gospodarczego. W latach 2010-11 PKB ma wzrosnąć o około 1,75 proc., a w roku 2012 przewidywany jest wzrost PKB w granicach 2 proc. Dotychczasowe tegoroczne wyniki, lepsze niż przewidywano, stanowią podstawę do istotnej pozytywnej korekty rocznej stopy wzrostu na 2010 rok w porównaniu do prognozy przedstawionej wiosną. Jednakże z powodu światowego spowolnienia gospodarczego i zapowiadanej konsolidacji fiskalnej pod koniec

bieżącego roku i w roku 2011 należy się spodziewać wyhamowania aktywności gospodarczej, będzie ona jednak ponownie rosnąć w roku 2012 dzięki wzmocnieniu się popytu prywatnego. Wraz ze wzmocnieniem koniunktury gospodarczej w UE, w perspektywie czasowej uwzględnionej w prognozie spodziewana jest powolna poprawa zarówno na rynku pracy, jak i sytuacji budżetowej. W 2012 roku prognozowany jest spadek bezrobocia do poziomu około 9 proc., przy zmniejszeniu się deficytu publicznego do 4,25 proc. PKB. Sytuacja w poszczególnych państwach członkowskich będzie jednakże zróżnicowana.

Komisarz ds. gospodarczych i walutowych, **Olli Rehn**, powiedział: „Ożywienie gospodarcze ustabilizowało się. Cieszy mnie perspektywa poprawy sytuacji w zakresie zatrudnienia, która ma wreszcie nastąpić w Europie w przyszłym roku. Również deficyt publiczny zaczyna się zmniejszać dzięki podjętym działaniom konsolidacyjnym i ponownie notowanemu wzrostowi. Ożywienie gospodarcze nie jest jednak jednakowo głębokie, a wiele państw członkowskich przechodzi przez trudny okres dostosowań. W celu stworzenia solidnych podstaw zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy niezbędne są zdecydowana kontynuacja konsolidacji fiskalnej i kontynuacja polityki na rzecz wzrostu przewidującej wczesne działania. Zawierania na rynku długu państwowego uwypuklają konieczność zdecydowanych działań politycznych”.

- **Dotychczasowy rozwój zdarzeń jest zasadniczo pozytywny**

W porównaniu z charakterem wcześniejszych ożywień koniunktury przychodzących po kryzysach finansowych obecny wzrost wydaje się dosyć umiarkowany. Mimo to ostatnio nastąpiła znaczna poprawa sytuacji gospodarczej w UE, a wzrost PKB w 2010 roku jest na razie pozytywną niespodzianką, szczególnie w drugim kwartale. Wydaje się, że zakres ożywienia koniunktury się zwiększa. Chociaż wzrost eksportu, stanowiący pierwszy etap tradycyjnego cyklu ożywienia gospodarczego, jest od jakiegoś czasu stabilny, to gospodarka UE wkracza obecnie w następną fazę, w której poprawa sytuacji w zakresie eksportu zaczyna wywoływać zapotrzebowanie na inwestycje (w wyposażenie).

- **Stopniowe i nierównomierne ożywienie**

Z powodu prognozowanego spowolnienia gospodarki światowej ograniczającego wzrost eksportu i dobiegającego końca czasowego wsparcia krótkoterminowe perspektywy gospodarki UE wydają się mało obiecujące. Udział eksportu netto we wzroście PKB ma się zmniejszyć w okresie objętym prognozą, natomiast udział popytu wewnętrznego ma wzrosnąć dzięki stopniowemu umacnianiu się sytuacji w zakresie inwestycji i poprawie spożycia prywatnego. W dziedzinie inwestycji czynniki, które mają wspierać wzrost, obejmują poprawę stopnia wykorzystania zdolności produkcyjnych i opłacalności przedsiębiorstw, natomiast bieżące korekty bilansowe i konsolidacja fiskalna będą spełniać rolę czynników ograniczających. Odnośnie do spożycia prywatnego powoli polepszające się perspektywy w zakresie zatrudnienia, umiarkowany wzrost przychodów i niska inflacja stanowią podstawę prognozowanej poprawy sytuacji, chociaż konsolidacja i delewarowanie dotyczące gospodarstw domowych również tutaj będą wywierać spowalniający wpływ.

Chociaż ożywienie jest zasadniczo coraz bardziej trwałe, to postępy w poszczególnych państwach członkowskich są zróżnicowane: ożywienie będzie miało nadal stosunkowo szybkie tempo w niektórych z nich, natomiast inne państwa nie będą w stanie dorównać najlepszym. Stanowi to odzwierciedlenie różnic i skali wyzwań w zakresie dostosowania w poszczególnych gospodarkach oraz trwającego odzyskiwania równowagi w UE i strefie euro.

- **Sytuacja na rynku pracy i w zakresie finansów publicznych zaczyna się poprawiać**

Poprawa na rynku pracy jest zwykle opóźniona o co najmniej pół roku w stosunku do wzrostów PKB. Zgodnie z tym modelem, w ostatnim okresie sytuacja na rynku pracy UE zaczęła się poprawiać, przy czym w horyzoncie czasowym uwzględnionym w prognozie spodziewana jest umiarkowana poprawa. W latach 2011 i 2012 spodziewany jest wzrost zatrudnienia wynoszący odpowiednio 0,5 proc. i 0,75 proc., prognozuje się również stopniowy spadek stopy bezrobocia, poczynając od 9,5 proc. w roku bieżącym do 9 proc. do 2012 roku. Sytuacja ogółem pozostanie nienajlepsza, co będzie odzwierciedleniem m.in. liberalizacji środków politycznych wprowadzonych w odpowiedzi na recesję oraz dostosowań strukturalnych mających miejsce nie tylko w sektorze publicznym. Umiarkowaną poprawę można również zaobserwować w dziedzinie fiskalnej, gdzie ponad połowa państw członkowskich UE ma w tym roku odnotować niższe deficyty publiczne niż w roku 2009. W miarę wyczerpywania się środków pobudzających i stopniowego umacniania się fazy konsolidacji przewiduje się, że w przyszłym roku deficyt zmniejszy się w 24 państwach członkowskich. Dla całej UE przewiduje się, że w 2011 roku PKB wyniesie nieco ponad 5 proc. PKB, a dalszy spadek o około 1 punkt procentowy będzie miał miejsce w 2012 roku w miarę umacniania się ożywienia. W okresie objętym prognozą wskaźnik zadłużenia będzie nadal wykazywał tendencję rosnącą.

- **Inflacja pozostaje na niskim poziomie**

W najbliższym czasie zarówno dla UE, jak i strefy euro prognozuje się stosunkowo niską inflację cen konsumenckich. Przewiduje się, że inflacja wyrażona za pomocą zharmonizowanego indeksu cen konsumpcyjnych wyniesie w tym i przyszłym roku w UE 2 proc., a w 2012 roku – zmaleje do około 1,75 proc. (w latach 2011-2012 dla strefy euro przewiduje się wskaźnik inflacji wynoszący 1,75 proc.). Utrzymująca się stagnacja gospodarcza wraz ze stosunkowo skromnym wzrostem wynagrodzeń i jednostkowego kosztu pracy powinny ograniczyć postępy inflacji, pomimo nieco wyższych cen surowców oraz wzrostu podatków pośrednich i cen urzędowych w niektórych państwach członkowskich.

- **Duża niepewność przy zasadniczo zrównoważonym ryzyku**

Przy utrzymującym się wysokim poziomie niepewności nie można pominąć zagrożeń dla perspektyw wzrostu UE, chociaż wydaje się, że zagrożenia takie są pod kontrolą. Pozytywnym aspektem jest zmiana struktury wzrostu PKB w kierunku zwiększenia udziału popytu krajowego oraz przeniesienie wzrostu aktywności gospodarczej z Niemiec na pozostałe państwa członkowskie, co może skutkować lepszymi wynikami, niż obecnie się przewiduje. Środki polityczne mające na celu likwidację wysokiego deficytu i zadłużenia mogą się okazać bardziej skuteczne niż zakładano w odniesieniu do złagodzenia niepokoju na rynku i wzmocnienia zaufania przedsiębiorców i konsumentów. Aspekt negatywny to nadal niepokojąca sytuacja na rynkach finansowych z możliwością dalszych napięć, czego przykładem jest niedawne ponowne pojawienie się trudności na rynkach obligacji państwowych. Nie można ponadto wykluczyć słabszego niż prognozowano popytu zewnętrznego, natomiast konsolidacja fiskalna może stanowić większe niż się spodziewano obciążenie dla popytu wewnętrznego w państwach, w których ma miejsce. Ryzyko dotyczące prognoz w zakresie inflacji jest również zasadniczo zrównoważone.

Bardziej szczegółowe sprawozdanie dostępne jest na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2010_autumn_forecast_en.htm

PROGNOZY JESIENNE 2010

GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE 1992 - 2012

(a) PKB w cenach stałych (roczna zmiana %)

	5-letnia średnia						Szacunek	Prognoza	Scenariusz (niezmienione działania) 2012		
	1992-96	1997-01	2002-06	2006	2007	2008					2009
BE	1,5	2,7	2,0	2,7	2,9	1,0	-2,8	2,0	1,8	2,0	BE
DE	1,4	2,1	1,0	3,4	2,7	1,0	-4,7	3,7	2,2	2,0	DE
EE	-	7,0	8,5	10,6	6,9	-5,1	-13,9	2,4	4,4	3,5	EE
IE	5,8	9,2	5,4	5,3	5,6	-3,5	-7,6	-0,2	0,9	1,9	IE
EL	1,1	3,8	4,1	4,5	4,3	1,3	-2,3	-4,2	-3,0	1,1	EL
ES	1,5	4,4	3,3	4,0	3,6	0,9	-3,7	-0,2	0,7	1,7	ES
FR	1,2	3,0	1,7	2,2	2,4	0,2	-2,6	1,6	1,6	1,8	FR
IT	1,2	2,0	0,9	2,0	1,5	-1,3	-5,0	1,1	1,1	1,4	IT
CY	5,5	4,2	3,3	4,1	5,1	3,6	-1,7	0,5	1,5	2,2	CY
LU	2,6	6,3	4,1	5,0	6,6	1,4	-3,7	3,2	2,8	3,2	LU
MT	5,0	3,4	2,2	3,6	3,7	2,6	-2,1	3,1	2,0	2,2	MT
NL	2,5	3,7	1,6	3,4	3,9	1,9	-3,9	1,7	1,5	1,7	NL
AT	1,8	2,6	2,2	3,6	3,7	2,2	-3,9	2,0	1,7	2,1	AT
PT	2,0	3,9	0,7	1,4	2,4	0,0	-2,6	1,3	-1,0	0,8	PT
SI	2,0	4,2	4,3	5,9	6,9	3,7	-8,1	1,1	1,9	2,6	SI
SK	-	2,7	5,9	8,5	10,5	5,8	-4,8	4,1	3,0	3,9	SK
FI	1,3	4,5	3,0	4,4	5,3	0,9	-8,0	2,9	2,9	2,3	FI
€ area	1,5	2,8	1,7	3,0	2,9	0,4	-4,1	1,7	1,5	1,8	€ area
BG	-2,8	2,5	6,0	6,5	6,4	6,2	-4,9	-0,1	2,6	3,8	BG
CZ	2,3	1,2	4,6	6,8	6,1	2,5	-4,1	2,4	2,3	3,1	CZ
DK	2,6	2,4	1,8	3,4	1,6	-1,1	-5,2	2,3	1,9	1,8	DK
LV	-8,8	6,3	9,0	12,2	10,0	-4,2	-18,0	-0,4	3,3	4,0	LV
LT	-8,3	4,7	8,0	7,8	9,8	2,9	-14,7	0,4	2,8	3,2	LT
HU	0,5	4,3	3,9	3,6	0,8	0,8	-6,7	1,1	2,8	3,2	HU
PL	4,9	4,4	4,1	6,2	6,8	5,1	1,7	3,5	3,9	4,2	PL
RO	1,4	-0,7	6,2	7,9	6,3	7,3	-7,1	-1,9	1,5	3,8	RO
SE	1,2	3,4	3,3	4,3	3,3	-0,4	-5,1	4,8	3,3	2,3	SE
UK	2,5	3,4	2,6	2,8	2,7	-0,1	-5,0	1,8	2,2	2,5	UK
EU	1,3	2,9	2,1	3,2	3,0	0,5	-4,2	1,8	1,7	2,0	EU
US	3,3	3,8	2,7	2,7	1,9	0,0	-2,7	2,7	2,1	2,5	US
JP	1,3	0,5	1,7	2,0	2,4	-1,2	-5,2	3,5	1,3	1,7	JP

(b) Nakłady brutto na środki trwałe (wyposażenie) (roczna zmiana %)

	5-letnia średnia						Szacunek	Prognoza	Scenariusz (niezmienione działania) 2012		
	1992-96	1997-01	2002-06	2006	2007	2008					2009
BE	-0,9	6,9	1,2	0,7	9,4	3,1	-9,8	0,1	4,0	4,5	BE
DE	-3,1	6,3	2,8	11,6	11,1	4,0	-22,3	9,9	10,3	8,2	DE
EE	-	13,9	16,3	31,4	7,4	-11,6	-44,0	3,0	17,0	7,0	EE
IE	9,2	9,0	6,2	-1,9	17,2	-17,4	-22,5	-7,0	-3,2	3,8	IE
EL	7,4	10,9	7,5	3,0	21,9	6,2	-12,2	-13,0	-7,3	-3,1	EL
ES	-0,1	9,1	5,0	9,9	10,4	-2,5	-24,8	3,0	3,7	6,0	ES
FR	0,8	7,6	1,1	1,4	9,1	3,5	-9,6	2,8	3,1	4,5	FR
IT	0,1	5,2	1,3	5,1	3,1	-5,0	-17,7	9,5	3,2	4,8	IT
CY	-	5,0	5,1	15,5	11,9	19,7	-19,5	-12,0	-4,0	1,0	CY
LU	-4,2	11,0	3,5	7,4	23,9	3,3	-38,0	12,5	10,0	8,5	LU
MT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	MT
NL	4,7	6,0	1,9	12,0	8,6	4,9	-19,0	2,5	5,4	7,2	NL
AT	0,9	2,9	0,6	1,8	6,6	7,5	-14,5	-2,3	4,7	5,3	AT
PT	1,3	9,2	-0,1	5,2	7,9	3,7	-14,4	-3,0	-3,4	0,6	PT
SI	9,6	11,8	8,2	20,4	8,2	4,9	-26,2	6,0	4,4	4,7	SI
SK	-	1,8	4,4	-6,3	4,3	1,7	-27,8	1,9	6,7	7,2	SK
FI	1,0	6,1	-1,2	-1,1	17,9	3,9	-14,2	-4,9	2,6	5,2	FI
€ area	0,2	6,9	2,4	6,6	9,3	1,3	-17,7	4,9	5,0	5,7	€ area
BG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	BG
CZ	17,0	5,6	3,2	8,4	16,9	-0,6	-19,0	-0,8	3,5	4,0	CZ
DK	3,4	6,2	3,8	19,1	4,9	-3,5	-13,2	-1,5	3,9	4,5	DK
LV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	LV
LT	-	13,5	15,2	16,8	21,9	-17,1	-49,8	0,0	15,0	10,0	LT
HU	-	-	-	-	-	-	-	3,2	7,0	9,3	HU
PL	-	7,1	4,8	17,1	22,3	13,0	-9,1	-6,0	9,0	13,0	PL
RO	6,2	12,6	14,9	23,5	28,3	10,9	-32,7	-5,4	6,3	7,3	RO
SE	5,1	6,1	5,2	9,3	12,9	5,9	-27,5	5,0	10,0	5,8	SE
UK	4,5	8,0	2,6	4,4	12,3	-5,2	-22,1	4,6	5,7	8,9	UK
EU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	EU
US	10,0	8,2	4,1	8,2	3,3	-3,8	-18,6	13,7	8,8	5,6	US
JP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	JP

Uwaga : - Jak dotychczas, prognozy oparte są, inter alia, na założeniu technicznym "niezmienionych działań".

Oznacza to, że specyficzne działania, szczególnie w dziedzinie budżetowej, które nie zostały ujawnione, nie są wzięte pod uwagę. W wyniku tego, prognozy na 2012 są głównie ekstrapolacją obecnych trendów.

5. KLIMAT - Komisja ogłasza nowy potężny program inwestycyjny w dziedzinie innowacyjnych technologii niskoemisyjnych

Komisja Europejska ogłosiła w dniu 9 listopada br. pierwsze zaproszenie do składania wniosków dotyczących największego na świecie programu inwestycji w projekty

demonstracyjne w dziedzinie technologii niskoemisyjnych i energii odnawialnej. Inicjatywa o nazwie NER300 zapewni znaczne wsparcie finansowe co najmniej ośmiu projektom związanym z technologiami wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) i co najmniej trzydziestu czterem projektom związanym z innowacyjnymi technologiami w zakresie energii odnawialnej. Celem programu jest ożywienie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej w Europie poprzez tworzenie nowych, ekologicznych miejsc pracy oraz przyczynianie się do osiągnięcia ambitnych celów UE w dziedzinie walki ze zmianą klimatu. We wdrażaniu programu z Komisją współpracuje Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Firmy zainteresowane składaniem wniosków mają trzy miesiące na złożenie ofert na poziomie krajowym.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „Inicjatywa NER300 to dobry przykład, że UE27 może razem zrobić więcej niż każdy z nas z osobna. Dochody ze sprzedawania uprawnień do emisji CO₂, pozwolą na przekazanie około 4,5 mld euro na innowacyjne technologie energii odnawialnej i technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. Łącznie ze składkami sponsorów projektu i państw członkowskich suma ta wyniesie nawet 9 mld euro. Może to być potrzebnym bodźcem, aby UE pozostała na pozycji lidera w sektorze technologii przyjaznych klimatowi. Europa ma odpowiednie umiejętności, zdolność i ambicję, aby poprowadzić resztę świata w sferze wynalazczości technologicznej na miarę wyzwań związanych ze zmianą klimatu. Inicjatywa NER300 ma pełnić rolę katalizatora dla projektów demonstracyjnych, które wyniosą nowe, niskoemisyjne technologie na płaszczyznę komercyjną. Te i podobne ekologiczne technologie będą stawały się coraz ważniejszym źródłem przyszłego wzrostu gospodarki i rynku pracy. Przyczynią się one również do spełnienia naszych ambitnych celów w zakresie ochrony klimatu na rok 2020 i w następnych latach”.

Prezes EBI, **Philippe Maystadt**, dodał: „EBI w pełni zobowiązuje się do pomocy państwom członkowskim Unii Europejskiej w spełnieniu ich celów na 2020 r. dotyczących klimatu i energii. Oferujemy więc naszą specjalistyczną wiedzę finansową i techniczną, aby wesprzeć wdrożenie inicjatywy NER300”.

To pierwsze zaproszenie do składania wniosków oznacza początek realizacji inicjatywy NER300. Nazwa inicjatywy nawiązuje do źródła finansowania, jakim będzie sprzedaż – w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (ETS) – 300 mln uprawnień do emisji pochodzących ze specjalnej rezerwy dla nowych instalacji (ang. New Entrants Reserve, NER). Przy obecnym poziomie cen na rynku uprawnień do emisji inicjatywa ta miałaby wartość rzędu 4,5 mld euro, co czyni ją największym programem tego typu na świecie.

Fundusze te są przeznaczone na projekty demonstracyjne w dziedzinie technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacyjnych technologii energii odnawialnej. Każde z państw członkowskich będzie finansować przynajmniej jeden taki projekt (jednak nie więcej niż trzy). W załączniku do niniejszego komunikatu znajdują się szczegóły dotyczące objętych dofinansowaniem rodzajów technologii.

Program sprawi, że zaangażowane w tę dziedzinę nakłady zostaną zwielokrotnione, przekraczając łącznie 9 mld euro, jako że dofinansowanie ze środków NER300 będzie pokrywać do 50% kosztów budowy i eksploatacji w ramach projektów w dziedzinie CCS i odnawialnych źródeł energii. Sponsorzy projektów oraz państwa członkowskie pokryją pozostałe koszty. Finansowanie z funduszy NER300 może być łączone z finansowaniem

w ramach innych instrumentów unijnych, w tym funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz europejskiego programu energetycznego na rzecz naprawy gospodarczej (EPENG).

Na mocy decyzji w sprawie NER300¹ EBI jest odpowiedzialny za sprzedaż 300 mln uprawnień do emisji oraz zarządzanie środkami ze sprzedaży i ich wydatkowanie. Choć szczegółów, w tym daty rozpoczęcia sprzedaży, jeszcze nie ustalono, oczekuje się, że wszystkie uprawnienia do emisji NER300 zostaną sprzedane przed rozpoczęciem trzeciego okresu rozliczeniowego w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji w styczniu 2013 r.

EBI przeprowadzi również szczegółową ocenę finansową i techniczną propozycji projektów przed przekazaniem Komisji zaleceń w postaci rankingu projektów. Ostateczną decyzję co do wyboru projektów, które zostaną objęte dofinansowaniem, podejmie Komisja, zasięgnąwszy opinii państw członkowskich.

- **Kategorie projektów demonstracyjnych w zakresie CCS**

Dofinansowanie otrzyma osiem projektów w dziedzinie CCS:

- co najmniej jeden, a maksymalnie trzy, w każdej z następujących kategorii: rozwiązania stosowane przed spalaniem i po spalaniu, paliwowo-tlenowe oraz zastosowania przemysłowe,
- co najmniej trzy projekty w zakresie składowania CO₂ w solankowym poziomie wodonośnym i co najmniej trzy projekty w zakresie składowania w szcerpanych złożach węglowodorów,
- uczestniczące w projektach CCS elektrownie muszą mieć minimalną moc 250 MW, a projekt powinien gwarantować wskaźnik wychwytywania CO₂ ze spalin na poziomie co najmniej 85%.

- **Kategorie projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energii odnawialnej**

34 projekty w zakresie energii odnawialnej, które zostaną dofinansowane, obejmują następujące dziedziny:

- bioenergia – 9 projektów,
- skoncentrowana energia słoneczna – 5 projektów,
- fotowoltaiczna energia słoneczna – 3 projekty,
- energia wiatrowa – 6 projektów,
- energia geotermalna – 4 projekty,
- energia mórz i oceanów (urządzenia wykorzystujące ruch fal morskich i napędzane prądami morskimi/pływowymi, a także wykorzystujące technologię konwersji oceanicznej energii cieplnej) – 3 projekty,
- energia wodna – 1 projekt,
- rozproszone wytwarzanie energii odnawialnej (sieci inteligentne) – 3 projekty.

- **Procedura składania wniosków o dofinansowanie**

Szczegółowa procedura składania wniosków jest określona w pierwszym zaproszeniu do składania wniosków. Komisja zaprosi potencjalnych sponsorów projektów do udziału w seminarium, którego data zostanie wkrótce ustalona.

¹ C(2010)7499

Propozycje projektów, składane przez pojedyncze podmioty lub przez konsorcja, należy przedłożyć państwom członkowskim, na terytorium których projekty mają zostać zrealizowane. Państwa członkowskie dokonają wstępnej oceny kwalifikowalności w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków. Państwa członkowskie dokonują wstępnego wyboru wniosków i przekazują EBI kwalifikujące się propozycje projektów w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków.

6. KLIMAT - Komisarze Piebalgs, Hedegaard i Füle ogłaszają utworzenie „okien dla zmiany klimatu”

Z okazji rozpoczęcia konferencji w Cancún poświęconej zmianom klimatu komisarz ds. rozwoju, **Andris Piebalgs**, komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard** oraz komisarz ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa, **Stefan Füle** ogłosili w dniu 29 listopada br. utworzenie specjalnych „okien” dla zmiany klimatu w ramach wszystkich regionalnych instrumentów inwestycyjnych UE. Dzięki wspomnianym „oknom” możliwe będzie określenie poziomu finansowania oraz śledzenie wszystkich projektów związanych ze zmianą klimatu finansowanych przez UE, Europejski Bank Inwestycyjny oraz inne europejskie instytucje finansowe za pośrednictwem tych instrumentów. Obejmą one publiczne i prywatne inwestycje w obszarach strategicznych, takich jak transport, energia, środowisko, woda, systemy sanitarne i lasy.

Komisarze UE Piebalgs i Füle oświadczyli: „UE przoduje we wspieraniu krajów partnerskich w walce z wyzwaniem, jakie niesie zmiana klimatu. Dzięki różnym instrumentom inwestycyjnym UE uruchomiła w krajach partnerskich projekty związane ze zmianą klimatu, których wartość sięga 7 miliardów euro. Projekty te stanowią kluczowy instrument umożliwiający przekształcenie problemu, jakim jest zmiana klimatu, w szansę bardziej zrównoważonego wzrostu w krajach rozwijających się, objętych rozszerzeniem i krajach sąsiadujących. „Okna dla klimatu” umożliwiają uwypuklenie tych inwestycji pochodzących z sektora publicznego i prywatnego”.

Komisarz Hedegaard doprecyzowała: „Udając się na konferencję do Cancún, mam szczególną przyjemność ogłosić, wraz z moimi kolegami, utworzenie okien dla finansowania związanego ze zmianą klimatu, które zachęcą kraje rozwijające się do dostosowania swoich projektów do skutków zmiany klimatu oraz do inwestowania w niskoemisyjne technologie przyszłości. Ta innowacyjna inicjatywa wpłynie także na poprawę sprawozdawczości i zwiększenie przejrzystości finansowania przez UE walki ze zmianą klimatu”.

Sektor prywatny, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, już teraz odgrywa kluczową rolę w finansowaniu inwestycji w odporne na zmianę klimatu, niskoemisyjne gospodarki. Zaangażowanie sektora prywatnego w inwestycje związane ze zmianą klimatu można zwiększyć poprzez łączenie dotacji z pożyczkami udzielanymi przez europejskie i regionalne instytucje finansowe.

Różne instrumenty inwestycyjne zarządzane przez Komisję są obecne w większości krajów świata i już dziś stanowią mechanizm pobudzający prywatne inwestycje oraz partnerstwa publiczno-prywatne.

Sąsiedzki fundusz inwestycyjny i fundusz powierniczy UE na rzecz infrastruktury w Afryce przyczyniły się do sfinansowania projektów dotyczących niskoemisyjności i odporności na zmianę klimatu, o wartości, odpowiednio, 3,5 i 3,1 mld euro, podczas gdy w ramach nowego instrumentu inwestycyjnego dla Ameryki Łacińskiej, utworzonego w maju 2010 r., zatwierdzono już finansowanie projektów o wartości ponad 365 milionów euro.

Wartość nowych projektów związanych ze zmianą klimatu, realizowanych obecnie w ramach różnych instrumentów UE, przewyższa 7 miliardów euro.

UE zobowiązuje się informować o środkach finansowych wykorzystywanych w ramach omawianych okien, dokonując wyraźnego rozróżnienia między środkami istniejącymi i dodatkowymi, co ma wpłynąć na poprawę rozliczalności i przejrzystości UE.

- **Istniejące regionalne instrumenty inwestycyjne UE**

W ciągu dwóch ostatnich lat Komisja opracowała innowacyjne mechanizmy finansowania, których celem jest łączenie dotacji unijnych z pożyczkami przyznawanymi przez europejskie instytucje finansowe. Wspomniane instrumenty inwestycyjne finansowane przez UE mają na celu pozyskanie dodatkowych środków na pokrycie potrzeb inwestycyjnych krajów partnerskich UE. Na przykład z sąsiedzkiego funduszu inwestycyjnego przeznaczono dotychczas ponad 275 milionów euro dotacji unijnych na pozyskanie dodatkowych środków na projekty o wartości przewyższającej 9 miliardów euro całkowitych kosztów inwestycji. Instrumenty finansują też projekty realizowane w różnych sektorach, takich jak sektor energii, środowiska, transportu i sektor społeczny, a także zapewniają wsparcie dla sektora prywatnego, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

- **Informacje dodatkowe:**

Unijne instrumenty inwestycyjne

- sąsiedzki fundusz inwestycyjny:

http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/regional-cooperation/irc/investment_en.htm

- fundusz powierniczy na rzecz infrastruktury w Afryce:

<http://www.eu-africa-infrastructure-tf.net/>

- instrument inwestycyjny dla Ameryki Łacińskiej (LAIF):

http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/regional-cooperation/irc/investment_en.htm

- ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich:

<http://www.wbif.eu/>

Przykłady projektów związanych ze zmianą klimatu finansowanych przez UE

Interaktywna mapa z nowymi studiami przypadków:

<http://ec.europa.eu/europeaid/climate-change-actions/>

7. OCHRONA ŚRODOWISKA - UE przyjmuje bardziej rygorystyczne przepisy w sprawie emisji z obiektów przemysłowych

Przyjęte w dniu 8 listopada br. nowe prawodawstwo Unii Europejskiej spowoduje ograniczenie emisji z dużych obiektów energetycznego spalania w całej UE, przynosząc

obywatelom Europy wiele korzyści środowiskowych i zdrowotnych, takich jak spodziewane ograniczenie przedwczesnych zgonów o 13 000 rocznie. Bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące emisji z obiektów przemysłowych zostały zaproponowane przez Komisję Europejską w grudniu 2007 r. Nowe przepisy przyniosą także znaczne oszczędności poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych i zapewnienie bardziej wyrównanych warunków konkurencji dla przemysłu.

Europejski komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Głosowanie przez Radę za przyjęciem nowej dyrektywy w sprawie emisji z obiektów przemysłowych jest kamieniem milowym na drodze do kontroli zanieczyszczeń przemysłowych w Unii Europejskiej. Pomoże w zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony obywateli UE przed zanieczyszczeniem przemysłowym. Istotnie wzmocni istniejące ramy prawne poprzez dalsze ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i innych zanieczyszczeń środowiska, a także stanie się ważną siłą napędową dla innowacji ekologicznych.”

- **Wzmocnienie stosowania najlepszych dostępnych technik**

Dyrektywa w sprawie emisji z obiektów przemysłowych aktualizuje i łączy siedem różnych obowiązujących aktów prawnych.

U podstaw nowej dyrektywy leży wzmocnienie stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT), co powoduje, że wnioski w sprawie BAT są punktem odniesienia w procesie udzielania pozwoleń. Wniosek dotyczący dyrektywy dokonuje przeglądu dopuszczalnych wartości emisji, które mają zastosowanie do dużych obiektów energetycznego spalania w całej UE, aby dostosować je do najlepszych dostępnych technik.

Wymogi te powinny zapewnić, że operatorzy instalacji przemysłowych będą stosowali BAT w sposób bardziej jednolity i że w związku z tym zagwarantowane zostaną bardziej wyrównane szanse dla przemysłu.

Komisja uważa, że wnioski w sprawie BAT są niezbędne przy wdrażaniu BAT w sposób jasny, wykonalny i przejrzysty we wszystkich państwach członkowskich.

- **Pobudzanie ekoinnowacji i ograniczanie niepotrzebnych obciążeń dla operatorów**

Zwiększenie roli BAT będzie wyraźnym sygnałem dla przemysłu, zachęcającym do podejmowania wysiłków w celu zagwarantowania przestrzegania najwyższych norm środowiskowych opisanych we wnioskach w sprawie BAT, po najniższych kosztach. Ponadto dyrektywa wymaga od państw członkowskich aktywnego promowania nowych technik, co napędza pozytywny cykl ciągłego doskonalenia efektywności środowiskowej unijnego przemysłu.

Uznając że niepotrzebne obciążenie administracyjne jest szkodliwe dla europejskiego przemysłu i jego konkurencyjności na międzynarodowym rynku, dyrektywa zmniejsza takie obciążenia administracyjne o 32 mln EUR rocznie na poziomie UE. Komisja będzie nadal współpracować z państwami członkowskimi, aby spróbować uniknąć zbędnych obciążeń administracyjnych na poziomie krajowym przy wdrażaniu dyrektywy w najbliższych latach.

- **Ograniczanie emisji z największych obiektów energetycznego spalania**

Pomimo znacznej redukcji emisji osiągniętej w ostatnich dwóch dekadach, obiekty energetycznego spalania zasilane paliwem kopalnym są nadal głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dyrektywa ustanawia bardziej rygorystyczne dopuszczalne wartości emisji dla największych zakładów w całej UE w celu zapewnienia stosowania przez nie BAT. Wynikające z tego korzyści w zakresie redukcji emisji wyniosą od 7 do 28 mld euro rocznie i spowodują zmniejszenie liczby przedwczesnych zgonów o 13 000 rocznie. Oznacza to oszczędności w postaci zmniejszenia skutków zdrowotnych zanieczyszczeń z dużych obiektów spalania dla obywateli UE, po uwzględnieniu kosztów dostosowania instalacji, takich jak instalowanie urządzeń redukujących emisje, ponoszonych przez operatorów.

Dyrektywa zapewnia, że zakłady te w znacznym stopniu ograniczą swoje szkodliwe emisje przy jednoczesnym zapewnieniu wystarczającej elastyczności gwarantującej krótko- i długoterminowe bezpieczeństwo dostaw energii w UE.

- **Poprawa narzędzi służących do kontroli i egzekwowania przestrzegania przepisów**

Nowa dyrektywa obejmuje szereg ulepszonych mechanizmów mających służyć państwom członkowskim do sprawdzania i egzekwowania zgodności z nowymi przepisami. Przepisy dotyczące monitorowania emisji i sprawozdawczości oraz kontroli środowiskowych zostały w znacznym stopniu wzmocnione. Dokonano również ulepszeń w zakresie publicznego dostępu do informacji. Jaśniej sformułowane wymogi w zakresie wdrażania, które powinny spełnić państwa członkowskie będą ułatwiać Komisji zadanie zapewnienia pełnego stosowania dyrektywy.

- **Dalsze kroki**

Przedmiotowa dyrektywa wejdzie w życie po upływie 20 dni od jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, które zgodnie z oczekiwaniami powinno nastąpić przed końcem 2010 r. Następnie państwa członkowskie będą miały 2 lata na transpozycję dyrektywy do swojego prawodawstwa i rozpoczęcie wdrażania nowych przepisów.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA - Zmiana unijnych przepisów w sprawie substancji niebezpiecznych stosowanych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Komisja Europejska przyjęła z satysfakcją wyniki głosowania w dniu 24 listopada br. Parlamencie Europejskim w sprawie zmiany dyrektywy dotyczącej stosowania substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W projekcie aktu ustawodawczego przedłożonego przez Komisję w 2008 r. przewiduje się wzmocnienie obecnych przepisów dzięki usprawnieniu procedur dotyczących przyszłych ograniczeń stosowania substancji oraz dzięki zapewnieniu ich spójności z innymi aktami prawnymi dotyczącymi chemikaliów². Dzisiejsze głosowanie jest potwierdzeniem porozumienia osiągniętego z Radą w pierwszym czytaniu odnośnie do zmienionej dyrektywy.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, stwierdził: „Wykorzystujemy coraz większą ilość urządzeń elektrycznych i elektronicznych, a zatem musimy zapewnić minimalizację ich wpływu na środowisko i zdrowie ludzkie - zarówno w trakcie ich użytkowania, jak i wtedy, gdy się ich pozbywamy. Wynik dzisiejszego głosowania spowoduje wzmocnienie przepisów

² Takimi jak REACH – rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów (rozporządzenie (WE) nr 1907/2006).

prawnych, które będą spójne z innymi aktami ustawodawczymi oraz łatwiejsze do wdrożenia i wykonania. Korzyści w zakresie ochrony środowiska będą skutkiem uwzględnienia nowych kategorii produktów, takich jak wyroby medyczne i przyrządy do nadzoru i kontroli. W perspektywie średnio- i długoterminowej spowoduje to eliminację substancji zakazanych z tych produktów i powstałych z nich odpadów.”

Od czasu wejścia w życie w 2003 r. dyrektywy w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (RoHS) udało się zapobiec usunięciu na składowiska śmieci wielu tysięcy ton substancji niebezpiecznych oraz ich potencjalnemu przedostaniu się do środowiska. Skutkiem tej dyrektywy są poważne zmiany w zakresie konstrukcji sprzętu elektrycznego i elektronicznego w Unii Europejskiej i na całym świecie oraz ułatwienie odzyskiwania wielu deficytowych substancji i materiałów stosowanych w elektronice. Ten akt prawny powoduje zatem, że Unia staje się bardziej zasobooszczędna, co jest zgodne ze strategią „Europa 2020”. Dyrektywa RoHS posłużyła również za wzorzec dla podobnych aktów wprowadzonych w systemach prawnych co najmniej 15 państw nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Dyrektywa RoHS ma obecnie zastosowanie do szerokiego zakresu wyrobów elektrycznych, z uwzględnieniem małych i dużych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu informatycznego i telekomunikacyjnego oraz dóbr konsumenckich, takich jak radiodbiorniki, telewizory, kamery wideo i systemy hi-fi.

• **Zmieniona dyrektywa**

Przyjęte w dniu dzisiejszym zmiany do dyrektywy mają na celu poprawę jej wdrożenia i wykonania, a także zapewnienie większej spójności z innymi przepisami unijnymi, np. rozporządzeniem REACH i nowymi ramami legislacyjnymi w zakresie wprowadzania produktów do obrotu.

Najważniejsze elementy tej zmiany to:

- Rozszerzenie zakresu dyrektywy na cały sprzęt elektryczny i elektroniczny z uwzględnieniem wyrobów medycznych i przyrządów do nadzoru i kontroli.
- Sprzęt elektryczny i elektroniczny, który nie wchodził w zakres obecnej dyrektywy RoHS, a który zostanie objęty zmienioną dyrektywą, nie musi spełniać wymogów w przejściowym okresie 8 lat, co da producentom czas na dostosowanie.
- Wprowadzono prostszy i bardziej skuteczny mechanizm dla przeglądów lub zmian wykazu substancji zakazanych, co umożliwi kwalifikację dodatkowych substancji na podstawie badań naukowych i specjalnych kryteriów, zgodnie z przepisami rozporządzenia REACH. Zmiany będzie można wprowadzać w ramach procedury komitetowej.
- Przepisy dotyczące przyznawania zwolnień z zakazu stosowania substancji zostały dodatkowo uproszczone w celu zapewnienia podmiotom gospodarczym pewności prawnej i spójności z rozporządzeniem REACH.
- Istotne definicje zostały doprecyzowane w celu zapewnienia zharmonizowanego stosowania dyrektywy w całej UE.
- Bardziej skuteczne wykonanie dyrektywy na poziomie krajowym nastąpi dzięki dostosowaniu do pakietu prawodawczego dotyczącego wprowadzania produktów do obrotu.

• **Dalsze kroki**

Tekst, który był przedmiotem głosowania w dniu dzisiejszym, będzie musiał zostać formalnie przyjęty przez Radę. Nowa dyrektywa wejdzie w życie po upływie 20 dni od jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Następnie państwa członkowskie będą miały 18 miesięcy na jej transpozycję do prawa krajowego. Do tego czasu będzie nadal obowiązywać obecna dyrektywa RoHS (dyrektywa 2002/95/WE).

Nie później niż trzy lata po wejściu dyrektywy w życie, Komisja przeprowadzi przegląd zmian w zakresie między starą i nową dyrektywą, dla których nie wykonano jeszcze oceny skutków.

- **Więcej informacji**

Komisja złożyła cztery oświadczenia dotyczące zakresu, przeglądu, nanomateriałów i tabeli korelacji. Powyższe oświadczenia wraz z dodatkowymi informacjami można znaleźć na stronie internetowej Komisji Europejskiej dotyczącej sprzętu elektrycznego i elektronicznego: http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/index_en.htm

9. RYBOŁÓWSTWO - Na podstawie opinii naukowców Komisja proponuje zrównoważone uprawnienia do połowów na 2011 r.

Komisja Europejska przyjęła 11 listopada 2010 r. wniosek dotyczący uprawnień do połowów na 2011 r. Ustanowiono w nim poziomy całkowitego dopuszczalnego połowu (TAC) oraz nakładu połowowego na Atlantyku, Morzu Północnym i wodach międzynarodowych podlegających regulacji regionalnych organizacji ds. rybołówstwa. Wniosek ten sformułowano w oparciu o opinie naukowe dotyczące ilości ryb, których połów jest zgodny z zasadami zrównoważonego zarządzania połowami. Komisja omówiła swoje metody robocze z państwami członkowskimi i zainteresowanymi podmiotami, a następnie uwzględniła ich opinie, mając jednocześnie na uwadze cel, który polega na osiągnięciu do 2015 r. maksymalnego podtrzymywalnego połowu (MSY).

Maria Damanaki, komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, skomentowała wniosek: „Nie wolno nam zapominać o podstawowych faktach. Liczba ryb w morzu jest ograniczona – podobnie jak ilość ryb, którą można złowić w danym roku bez szkody dla przyszłości zasobów. Co roku zwracamy się do naukowców, aby przedstawili nam te ograniczenia. Komisja oparła swój wniosek na ich opiniach.” Komisarz Damanaki dodała również: „Bardzo zależy mi na tym, aby UE osiągnęła cel przyjęty na Światowym Szczycie Zrównoważonego Rozwoju. Polega on na osiągnięciu do 2015 r. takiej eksploatacji zasobów ryb, która jest zgodna z maksymalnie podtrzymywalnym połowem. Wyznaczony termin jest coraz bliższy i musimy podjąć konkretne działania. Nie ulega wątpliwości, że decyzje oparte na ekspertyzach naukowych to jedyny sposób na odbudowę zasobów ryb do poziomów, które zapewnią zdrowy i rentowny sektor rybołówstwa w UE. Niestety, niektóre kwoty wzbudzą rozczarowanie, ale doświadczenie uczy, że próby negocjacji z przyrodą kończą się niedobrze dla przyszłości rybołówstwa.”

W opiniach naukowych na 2011 r. eksperci z Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) po raz kolejny podkreślili zły stan wielu zasobów ryb w wodach UE. Wkład europejskiego rybołówstwa w gospodarkę i podaż żywności jest dziś o wiele mniejszy niż zaledwie kilkadziesiąt lat temu. Przywracanie wszystkich europejskich stad ryb do zrównoważonego poziomu trwa tak długo, ponieważ floty rybackie nie zdołały dostosować się wystarczająco szybko do zmian wynikających ze stosowania opinii naukowej. W przypadku ok. 72 proc. ocenionych stad przełowienie jest tak znaczące, że ograniczenie

działalności połowowej pozwoliłoby na zwiększenie połowów. Jedynie ok. 40 proc. ocenianych zasobów poławia się w sposób zapewniający zrównoważenie. Z drugiej strony od ostatniego roku nastąpiła pewna poprawa, jako że powyższe dane wynosiły wtedy odpowiednio 86 proc. i 31 proc. Ponadto zauważono wyraźne polepszenie stanu niektórych ważnych stad, np. morszczuka i soli.

Aby osiągnąć długoterminowe zrównoważenie, Międzynarodowa Rada Badań Morza (ICES) przedstawiła opinię na temat przyjętej przez Komisję strategii, której celem jest zapewnienie do 2015 r. eksploatacji zgodnej z maksymalnie zrównoważonym połowem (MSY). W przypadku wszystkich najważniejszych zasobów poławianych przemysłowo wprowadza się wieloletnie plany zarządzania. Plany te obejmują 30 proc. całkowitych połowów w 2011 r. Jeżeli dodać do tego różne stada zarządzane wspólnie z Norwegią, dla których również wprowadzono wieloletnie rozwiązania w zakresie zarządzania, to okaże się, że ponad 80 proc. – w ujęciu wagowym – ryb poławianych przez unijnych rybaków jest objętych wieloletnim zarządzaniem. Zarządzane w ten sposób stada są przeważnie w lepszym stanie niż stada podlegające decyzjom krótkoterminowym. Jednak plany zarządzania należy odpowiednio realizować, a ponadto – jeżeli odnotowane wyniki nie są zgodne z oczekiwaniami – należy wprowadzić specjalne zabezpieczenia.

W tym kontekście Komisja nadal jest głęboko zaniepokojona ochroną dorsza, objętego planem zarządzania od 2004 r. Stada dorsza w cieśninie Kattegat, Morzu Irlandzkim i wodach na zachód od Szkocji nie wykazują oznak odbudowy. W związku z tym Komisja zaproponowała 50-procentowe zmniejszenie TAC dotyczących powyższych stad i zwróciła się do państw członkowskich o współpracę przy szczegółowym przeglądzie sposobów zarządzania zasobami dorsza. Przegląd będzie dotyczył zwłaszcza powodów, dla których środki uzgodnione w ramach wieloletnich planów zarządzania nie przyniosły oczekiwanej poprawy.

Sytuacja dorsza w Morzu Północnym pogorszyła się w 2008 r., kiedy to złowiona część stada była większa niż w innych latach po 1999 r. Doraźne zamykanie łowisk dorsza czy programy unikania jego połowów okazały się nieskuteczne jako środki ochrony stada i nie pomogły zmienić sposobów prowadzenia połowów. Zarządzanie zasobami dorsza w Morzu Północnym jest prowadzone wspólnie z Norwegią i z nią należy omówić rozwiązanie tego problemu.

We wniosku Komisji na 2011 r. zalecono zwiększenie kwot w przypadku 6 stad, zmniejszenie kwot dla 64 stad oraz utrzymanie niezmiennych kwot dla 23 stad (szczegółowe informacje zawarto w załączonej tabeli). Zmiany oznaczałyby zmniejszenie kwot ogółem o 89 400 ton, czyli o 10 proc. Powyższe dane nie obejmują stad, w przypadku których uprawnienia do połowów należy uzgodnić z państwami trzecimi, np. Norwegią, lub w ramach regionalnej organizacji ds. rybołówstwa, jeszcze przed grudniowym posiedzeniem Rady skupiającej ministrów ds. rybołówstwa z państw członkowskich. Na posiedzeniu tym, które odbędzie się w dniach 13-14 grudnia, ministrowie ds. rybołówstwa omówią wniosek i ustanowią poziomy połowów na 2011 r.

10. ROZSZERZENIE UE - Komisja Europejska przyjmuje pakiet „rozszerzenie” za rok 2010

Komisja przyjęła 9 listopada br. swój pakiet „rozszerzenie”. Komisja przedstawia w nim swoją roczną ocenę agendy Unii Europejskiej w zakresie rozszerzenia. Obejmuje ona zarys obecnego stanu przygotowań, przyszłych wyzwań i drogi, jaką podążać powinny państwa

Bałkanów Zachodnich, Turcja i Islandia. Komisja proponuje przyznanie Czarnogórze statusu państwa kandydującego oraz zaleca otwarcie negocjacji w sprawie przystąpienia z Czarnogórą i Albanią, po tym jak państwa te zrealizują szereg kluczowych priorytetów określonych w opiniach. Komisja potwierdza, że Chorwacja wkracza w finalną fazę przygotowań do przystąpienia.

Przedstawiając roczny pakiet „rozszerzenie” komisarz **Füle** stwierdził: „Polityka rozszerzenia umożliwi UE sprostanie wyzwaniom zmieniającego się wielobiegunowego świata, w którym winniśmy nieustannie dążyć do promowania poza naszymi granicami naszego opartego na wartościach systemu. Unia, która zdoła ponownie zachęcić dawnych rywali do współpracy, równocześnie zachowując najwyższe standardy w dziedzinie praw człowieka, będzie dysponować magnetyczną siłą przekonywania, potrzebną do tego, by kształtować świat wokół nas, zamiast być przez niego kształtowanym”.

Dzięki temu, że traktat lizboński usuwa bariery instytucjonalne oraz tworzy możliwość wspólnej realizacji wszystkich narzędzi w zakresie spraw zagranicznych (narzędzi WPZiB oraz wspólnotowych), możliwe są postępy w realizacji agendy rozszerzenia. Negocjacje z Chorwacją wkroczyły w końcową fazę, zaś negocjacje z Turcją posuwają się do przodu, choć w powolnym tempie. Zainicjowano negocjacje z Islandią w sprawie przystąpienia, a wniosek Serbii o członkostwo w UE jest właśnie rozpatrywany. Komisja przedstawiła swoje opinie o wnioskach o członkostwo przedłożonych przez Albanię i Czarnogórę. Komisja ponowiła swoje zalecenie z 2009 r. w sprawie otwarcia negocjacji dotyczących przystąpienia z Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii oraz potwierdziła europejskie perspektywy dla Bośni i Hercegowiny oraz Kosowa³.

Wysiłki reformatorskie w państwach dążących do przystąpienia zaczęły już przynosić wymierne korzyści ich obywatelom. Obywatele Albanii oraz Bośni i Hercegowiny będą wkrótce mogli podróżować do UE bez wizy, S a Serbia, Czarnogóra i Była Jugosłowiańska Republika Macedonii korzystały z podróży bezwizowych już w ubiegłym roku. W regionie przygotowującym się do przystąpienia wiele gospodarek wzmacnia się, pomimo światowego kryzysu. Ochrona praw człowieka i podstawowych wolności zbliżają się do poziomu osiągniętego w UE; osiągnięto również znaczące postępy we współpracy regionalnej. Ugruntowany pokój i stabilizacja przynosiły korzyści nie tylko samemu regionowi, lecz także Europie jako całości.

Trudne przygotowania do członkostwa wymagają od kandydatów i potencjalnych kandydatów przeprowadzenia głębokich reform. W dalszym ciągu mają one przed sobą istotne wyzwania, z których najistotniejsze to zapewnienie dobrych rządów, państwa prawnego oraz wolności wyrażania opinii. W przypadku szeregu państw jednym z zasadniczych warunków realizacji całego procesu przystąpienia pozostaje pełna współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii. Potrzebna jest konstruktywna dyplomacja, by zapobiec sytuacjom, w których problemy dwustronne utrudniały ogólny proces przystąpienia.

„Polityka UE w zakresie rozszerzenia jest doskonałym przykładem tego, w jaki sposób poważne wyzwania, które stoją u naszych bram, można wykorzystać jako szansę na bezpieczniejszą i dobrze prosperującą Europę”, dodał komisarz Füle. „Powodzenie zależy od tego, czy zachowamy wiarygodność tego procesu. Z punktu widzenia UE wiarygodność oznacza, że perspektywa przystąpienia oferowana jest na podstawie ściśle określonych,

³ O statusie określonym rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244/99.

rygorystycznych kryteriów. Dla kandydatów i potencjalnych kandydatów oznacza to zaś konieczność zobowiązania się do reform, które mają przybliżyć ich do standardów i przepisów UE, w połączeniu z realną perspektywą przystąpienia”.

STATUS POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW

- **CHORWACJA: państwo kandydujące** – wniosek złożony w 2003 r. 25 z 35 rozdziałów zostało prowizorycznie zamkniętych. Negocjacje w sprawie przystąpienia wkroczyły w fazę finalną i powinny zostać zakończone po tym jak Chorwacja osiągnie pozostałe do uzyskania wskaźniki, w szczególności w dziedzinie sądownictwa i praw podstawowych.

- **TURCJA: państwo kandydujące** – wniosek złożony w 1987 r. 13 rozdziałów zostało otwartych, a 1 prowizorycznie zamknięty. Przyspieszenie tempa negocjacji w sprawie przystąpienia wymaga pełnej realizacji zobowiązań wynikających z unii celnej oraz postępów w normalizacji stosunków z Cyprzem.

– **ISLANDIA: państwo kandydujące** – złożyło wniosek o członkostwo w 2009 r. oraz otwarło negocjacje w sprawie przystąpienia w lipcu 2010 r. Proces analizy ma się właśnie zacząć. Islandia jest już członkiem EOG oraz strefy Schengen i duża część jej prawodawstwa jest już zgodna z przepisami UE.

– **BYŁA JUGOSŁOWIAŃSKA REPUBLIKA MACEDONII: państwo kandydujące** – wniosek złożony w 2004 r. Państwo w dalszym ciągu spełnia w wystarczającym stopniu kryteria polityczne, dlatego Komisja ponowiła swoje zalecenie z 2009 r. w sprawie otwarcia procesu negocjacji. Ponieważ rozpoczęcie negocjacji wymaga jednomyślnej decyzji państw członkowskich, niezbędne jest wynegocjowanie akceptowanego przez obie strony rozwiązania problemu dotyczącego nazwy.

- **CZARNOGÓRA: potencjalne państwo kandydujące** – złożyło wniosek w 2008 r. W swojej opinii Komisja zaleca przyznanie statusu państwa kandydującego oraz otwarcie negocjacji w sprawie przystąpienia, jeżeli zostaną odnotowane postępy w szeregu kluczowych dziedzin wskazanych w opinii.

– **ALBANIA: potencjalne państwo kandydujące** – wniosek złożony w 2009 r. W swojej opinii Komisja zaleca otwarcie negocjacji w sprawie przystąpienia, jeżeli zostaną odnotowane postępy w szeregu kluczowych dziedzin wskazanych w opinii.

– **SERBIA: potencjalne państwo kandydujące** – wniosek złożony w 2009 r. W dniu 25 października 2010 r. Rada do Spraw Ogólnych przekazała wniosek Serbii Komisji, która rozpocznie przygotowywanie swojej opinii.

– **BOŚNIA I HERCEGOWINA: potencjalne państwo kandydujące** – nie złożyło wniosku o przystąpienie do UE. Brak wspólnej wizji przywódców politycznych co do kierunku rozwoju kraju w dalszym ciągu blokował zasadnicze reformy oraz dalsze postępy na drodze do UE.

- **Kosowo⁴: potencjalne państwo kandydujące** – nie złożyło wniosku o przystąpienie do UE. UE wspiera wysiłki Kosowa w realizacji jego europejskiej perspektywy oraz zainicjowała w

⁴ O statusie określonym rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244/99.

styczniu dialog w sprawie procesu stabilizacji i stowarzyszenia. Komisja będzie dążyć do wspierania udziału Kosowa we właściwych programach unijnych.

- Więcej informacji można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/enlargement/press_corner/key-documents/reports_nov_2010_en.htm

11. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska przyjmuje szóste sprawozdanie w sprawie wzajemności w znoszeniu wiz w stosunkach z państwami trzecimi

Komisja Europejska przyjęła w dniu 5 listopada br. szóste sprawozdanie dotyczące utrzymywania przez niektóre państwa trzecie obowiązku wizowego naruszającego zasadę wzajemności. Sprawozdanie wskazuje, że osiągnięto postępy w zakresie zapewnienia pełnego przestrzegania zasady wzajemności i tylko w bardzo niewielu przypadkach jest ona nadal naruszona.

„Z nowego sprawozdania wynika, że osiągnięto dalsze postępy na drodze do zapewnienia wszystkim naszym obywatelom bezwizowych podróży do państw trzecich znajdujących się w naszym wykazie pozytywnym” - powiedziała **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych. Dodała również: „Niedługo zostaną podpisane dwie umowy o zniesieniu wiz z Brazylią. Udało się również osiągnąć pewne sukcesy w staraniach o przywrócenie bezwizowych podróży do Kanady dla obywateli Republiki Czeskiej. Jeśli chodzi o kilka przypadków nieprzestrzegania zasady wzajemności, nadal prowadzony będzie dialog mający na celu zapewnienie jak najszybszego przestrzegania zasady wzajemności w stosunkach z odpowiednimi państwami trzecimi (Kanadą i Stanami Zjednoczonymi)”.

W szóstym sprawozdaniu podsumowano kroki zmierzające do wprowadzenia w życie zasady wzajemności, podjęte od momentu opublikowania ostatniego sprawozdania w październiku 2009 r. Główne elementy można podsumować w następujący sposób:

- Unia Europejska podpisze niedługo dwie umowy o zniesieniu wiz z **Brazylią**: jedną dla posiadaczy paszportów zwykłych, drugą dla posiadaczy paszportów dyplomatycznych, służbowych i oficjalnych; umowy te zapewnią wzajemność w zakresie zniesienia wiz. Po ich ratyfikacji obywatele UE odczują znaczne usprawnienia – zwłaszcza obywatele Cypru, Estonii, Łotwy i Malty, którzy jak dotąd nadal musieli ubiegać się o wizę wjazdową do Brazylii.
- **Państwo Brunei-Darussalam** zwolniło z obowiązku wizowego wszystkich obywateli EU, jednak dotyczy to jedynie pobytów nieprzekraczających 30 dni, z możliwością dwukrotnego przedłużenia o kolejne 30 dni. Mimo że obecna sytuacja nie stwarzała problemów obywatelom UE, Komisja wezwała władze państwa Brunei-Darussalam do przyznania obywatelom UE zwolnienia z obowiązku wizowego na pobyt 90-dniowy.
- Od czasu ponownego wprowadzenia w lipcu 2009 r. obowiązku wizowego przez **Kanadę** dla obywateli Republiki Czeskiej określono zestaw środków mających umożliwić Kanadzie ponowne zniesienie obowiązku wizowego, zanim wprowadzone zostaną nowe kanadyjskie przepisy dotyczące azylu. Po spotkaniu grupy roboczej ekspertów Kanada-Republika Czeska w dniu 20 września w Pradze Komisja uznaje, że osiągnięto pewne ograniczone postępy. Komisja będzie uważnie śledzić postępy w zorientowanym na wyniki procesie wdrażania środków na początku 2011 r.
- Inne przypadki nieprzestrzegania zasady wzajemności dotyczą **Stanów Zjednoczonych Ameryki** (obowiązek wizowy jest utrzymany dla obywateli Bułgarii, Cypru, Rumunii i

Polski) oraz **Kanady** (obowiązek wizowy dotyczy obywateli Bułgarii i Rumunii). USA i Kanada uznają, że te państwa członkowskie nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w ich prawodawstwie niezbędnych do zniesienia obowiązku wizowego (np. nie wydają paszportów biometrycznych lub nie przestrzegają progów określonych dla wskaźnika poziomu odmów wydania wizy lub wskaźników przekroczenia dozwolonego okresu pobytu). Komisja będzie kontynuować rozmowy z obydwoma państwami w celu osiągnięcia jak najszybciej pełnej wzajemności wizowej. Jednocześnie Komisja zachęca Parlament Europejski, Radę oraz państwa członkowskie do rozważenia dalszych sposobów postępowania w odniesieniu do przypadków braku wzajemności.

- **Kontekst**

Obywatele niektórych państw trzecich nie muszą posiadać wizy w celu wjazdu do strefy Schengen. UE posiada wspólny wykaz państw, których obywatele muszą posiadać wizę („wykaz negatywny”) oraz wykaz państw, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu („wykaz pozytywny”) (zob. [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 539/2001](#)).

Logiczne jest zatem, że w duchu solidarności UE pragnie także, aby państwa trzecie znajdujące się w wykazie pozytywnym przyznały zwolnienie z obowiązku wizowego wszystkim obywatelom UE i traktowały wszystkie państwa członkowskie jednakowo. Z tego względu stworzono **mechanizm wzajemności wizowej** (poprzez [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 851/2005](#)).

Jeżeli państwo trzecie z wykazu pozytywnego wprowadzi obowiązek wizowy dla jednego lub kilku państw członkowskich UE, odpowiednie państwa członkowskie muszą poinformować o tym Komisję, która podejmuje właściwe kroki wraz z władzami państwa trzeciego w celu przywrócenia ruchu bezwizowego oraz składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja może również zaproponować Radzie działania retorsyjne wobec takiego państwa trzeciego.

Komisja opublikowała już kilka ogólnych sprawozdań dotyczących wdrażania mechanizmu wzajemności wizowej oraz jedno sprawozdanie doraźne w sprawie ponownego wprowadzenia przez Kanadę obowiązku wizowego wobec obywateli Republiki Czeskiej. Sprawozdanie doraźne oraz wcześniejsze sprawozdanie ogólne zostały przyjęte dnia 19 października 2009 r.

- **Dalsze informacje:**

Strona internetowa Cecilii Malmström, komisarz ds. wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

12. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska przedstawia strategię poprawy skuteczności unijnych przepisów dotyczących ochrony danych

Co dzieje się z danymi osobowymi obywateli, gdy rezerwują bilet lotniczy, otwierają rachunek bankowy czy też umieszczają zdjęcia na stronie internetowej? Kto i w jaki sposób wykorzystuje te dane? Jak na trwałe usunąć informacje z profilu w portalu społecznościowym? Czy można przenieść swoje kontakty i zdjęcia do innego serwisu?

Kontrola nad informacjami o sobie, dostęp do swoich danych, ich zmiana i usuwanie – to podstawowe prawa, które muszą być zagwarantowane w dzisiejszym świecie mediów cyfrowych. Odpowiadając na to wyzwanie, Komisja Europejska przedstawiła dziś strategię, która ma na celu ochronę danych osobowych we wszystkich dziedzinach polityki, włączając w to egzekwowanie prawa, a z drugiej strony zmniejszenie biurokracji dla przedsiębiorstw i zapewnienie swobodnego przepływu danych w UE. Komisja wykorzysta planowany przegląd tej polityki, w tym również wyniki konsultacji społecznych w tym zakresie, do wprowadzenia zmian w unijnej dyrektywie o ochronie danych z 1995 r. Komisja przedstawi odpowiedni wniosek legislacyjny w 2011 r.

„Ochrona danych osobowych jest jednym z praw podstawowych”, stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE do spraw sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Aby zagwarantować to prawo, potrzebujemy jasnych i konsekwentnych przepisów w zakresie ochrony danych. Musimy również aktualizować nasze przepisy pod kątem wyzwań wynikających z nowych technologii i globalizacji. Komisja opracuje w przyszłym roku nowe akty prawne, by wzmocnić prawa jednostek, a jednocześnie zapewnić swobodny przepływ danych w ramach jednolitego rynku UE poprzez znoszenie barier biurokratycznych.”

Przedstawiona strategia zawiera propozycje modernizacji ram prawnych UE w zakresie ochrony danych i formułuje w tym względzie szereg celów, które mają temu służyć:

Wzmocnienie praw jednostki, tak aby ograniczyć gromadzenie i wykorzystywanie danych osobowych do niezbędnego minimum. Każdy powinien być ponadto w jasny i przejrzysty sposób informowany o tym, kto, jak, dlaczego i na jak długo gromadzi i wykorzystuje jego dane. Każdy powinien mieć możliwość wyrażania świadomej zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych, przykładowo podczas przeglądania stron internetowych, i powinien mieć „prawo do bycia zapomnianym”, gdy jego dane nie są już potrzebne lub chce, by zostały one usunięte.

Rozszerzenie wymiaru jednolitego rynku poprzez zmniejszenie biurokratycznego obciążenia dla przedsiębiorstw i zagwarantowanie jednakowych warunków konkurencji. Istniejące obecnie różnice we wdrażaniu unijnych przepisów w zakresie ochrony danych i brak jasności co do tego, czyje przepisy mają zastosowanie, wpływają negatywnie na swobodny przepływ danych osobowych w UE, powodując zwiększone koszty.

Przegląd przepisów dotyczących ochrony danych w obszarze współpracy policji i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, by również w tych dziedzinach chronione były dane osobowe jednostek. Zgodnie z traktatem lizbońskim UE ma teraz możliwość ustanawiania kompleksowych i spójnych przepisów w zakresie ochrony danych dla wszystkich sektorów, włączając w to policję i sądownictwo karne. Specyfika i potrzeby tych sektorów zostaną oczywiście wzięte pod uwagę. Również dane zachowywane do celów egzekwowania prawa powinny zostać ujęte w nowych ramach prawodawczych. Komisja prowadzi także przegląd dyrektywy w sprawie zachowywania danych z 2006 r., na podstawie której przedsiębiorstwa są zobowiązane do zachowywania danych o połączeniach telekomunikacyjnych przez okres wynoszący od sześciu miesięcy do dwóch lat.

Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony w przypadku transferu danych poza UE poprzez poprawę i usprawnienie procedur międzynarodowego transferu danych. UE powinna

dążyć do osiągnięcia takiego samego poziomu ochrony we współpracy z państwami trzecimi i promować wysokie normy ochrony danych na poziomie światowym.

Skuteczniejsze egzekwowanie przepisów poprzez wzmocnienie pozycji i zwiększenie uprawnień organów ds. ochrony danych i ich dalszą harmonizację. Poprawa współpracy i koordynacji jest również zdecydowanie potrzebna, by zapewnić spójniejsze stosowanie unijnych przepisów o ochronie danych w obrębie całego jednolitego rynku.

- **Dalsze kroki**

Przegląd polityki dotyczącej ochrony danych przez Komisję posłuży za podstawę do dalszych dyskusji i głębszej oceny. Komisja wzywa wszystkie zainteresowane podmioty i społeczeństwo do zgłaszania swoich uwag do propozycji przeglądu do dnia 15 stycznia 2011 r. Uwagi można wnieść na stronie internetowej Komisji przeznaczonej do celów konsultacji społecznych pod adresem: http://ec.europa.eu/justice/news/consulting_public/news_consulting_0006_en.htm

Na podstawie tych uwag Komisja przedłoży w 2011 r. wnioski legislacyjne dotyczące nowych ogólnych ram prawnych w zakresie ochrony danych, które po odpowiednich negocjacjach zostaną następnie przyjęte przez Parlament Europejski i Radę.

Komisja przeanalizuje ponadto inne środki pozalegislacyjne, takie jak wspieranie kampanii na rzecz podnoszenia świadomości w zakresie praw ochrony danych i korzystania z tych praw, jak również ewentualne inicjatywy w zakresie samoregulacji podejmowane przez sektor przemysłu.

- **Dyrektywa ds. danych:**

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:pl:HTML>

13. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Podróże bez granic: Komisja proponuje dokładniejsze monitorowanie przestrzegania przepisów Schengen

W Unii Europejskiej obywatele mogą podróżować w ramach strefy Schengen bez kontroli granicznych. Nadal jednak istnieją utrudnienia w swobodnym przepływie osób, takie jak utrzymywanie przeszkód zakłócających płynny ruch na drogowych wewnętrznych przejściach granicznych, ponieważ przepisy Schengen nie zawsze są właściwie stosowane przez państwa członkowskie. Dlatego Komisja zamierza dokładniej zweryfikować przestrzeganie przepisów Schengen. Przyjęty dzisiaj przez Komisję nowy wniosek powinien wzmocnić mechanizm oceny prawidłowego stosowania przepisów Schengen w państwach członkowskich. Pozwoli to Komisji na lepszą weryfikację odnośnego prawodawstwa dotyczącego zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych oraz na przeprowadzanie bardziej skutecznych kontroli na terytorium krajowym.

Komisarz **Cecilia Malmström** odpowiedzialna za sprawy wewnętrzne oświadczyła: „Strefa Schengen daje możliwość podróżowania bez kontroli granicznych. Jednak aby system ten funkcjonował, konieczne jest stosowanie wszystkich przepisów Schengen oraz duże zaufanie między wszystkimi zainteresowanymi stronami. Obywatele Europy będą mogli w pełni korzystać z prawa do swobodnego przemieszczania się tylko wtedy, gdy przepisy i regulacje Schengen będą stosowane przez państwa członkowskie skutecznie, konsekwentnie i w przejrzysty sposób”.

Szczególny mechanizm oceny konieczny jest do zapewnienia zarówno wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, jak i zdolności skutecznego stosowania wszystkich przepisów Schengen. Mechanizm oceny określa przejrzyste, skuteczne i jasne zasady przeprowadzania oceny. Szczególną uwagę należy zwracać na poszanowanie praw podstawowych podczas stosowania dorobku Schengen. Wniosek obejmuje wszystkie elementy współpracy w ramach Schengen, w szczególności granice zewnętrzne, politykę wizową, współpracę policyjną i system informacyjny Schengen.

Nowy mechanizm ulepsza obecny system okresowych inspekcji na miejscu przeprowadzanych w państwach członkowskich oraz wprowadza niezapowiedziane kontrole, które mają zapewnić właściwe stosowanie przepisów Schengen przez cały czas. Wniosek wprowadza wieloletnie programy oceny w zakresie kontroli na miejscu oraz określa jasne zasady działań następczych w związku z wynikami oceny.

Zmieniony mechanizm odzwierciedla zmiany w sytuacji prawnej po włączeniu przepisów Schengen w ramy UE oraz po wejściu w życie traktatu lizbońskiego. Parlament Europejski i Rada wspólnie podejmą decyzję co do tego wniosku.

- **Kontekst**

Obszar bez granic wewnętrznych – strefa Schengen – został stworzony w ramach współpracy międzyrządowej w późnych latach 80. i na początku lat 90. przez państwa członkowskie, które zamierzały znieść kontrole na granicach wewnętrznych. Państwa członkowskie pragnęły wprowadzić w tym celu również środki towarzyszące, takie jak wspólne przepisy dotyczące kontroli na granicach zewnętrznych, wspólna polityka wizowa, współpraca sądowa i policyjna oraz ustanowienie systemu informacyjnego Schengen.

Strefa Schengen bez kontroli na granicach wewnętrznych obejmuje obecnie terytoria 25 państw członkowskich Schengen, tj. państw UE (Austria, Belgia, Dania, Estonia, Francja, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Holandia, Niemcy, Polska, Portugalia, Czechy, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy), dwóch państw stowarzyszonych (Norwegia i Islandia) oraz od grudnia 2008 r. – Szwajcarii.

Strefa Schengen opiera się na wzajemnym zaufaniu państw członkowskich co do zdolności do pełnego wdrożenia środków towarzyszących umożliwiających zniesienie kontroli na granicach wewnętrznych. Przykładowo kontrole na granicach zewnętrznych przeprowadzane są przez państwa członkowskie nie tylko w celu ochrony własnych interesów, lecz również w imieniu wszystkich pozostałych państw członkowskich, do których można się przemieszczać po przekroczeniu granicy zewnętrznej strefy Schengen.

Obecny system oceny istnieje od 1999 r. Nie odzwierciedla on w pełni obecnej sytuacji prawnej oraz ma pewne niedociągnięcia w zakresie metodologii i wykorzystania analizy ryzyka.

W 2009 r. Komisja przedstawiła dwa wnioski w sprawie zmiany mechanizmu oceny. Od tego czasu, wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego, zmieniła się struktura instytucjonalna. Zmieniony wniosek odzwierciedla w związku z tym zwiększoną rolę Parlamentu Europejskiego, a równocześnie uwzględnia opinie państw członkowskich na temat początkowego wniosku. Wniosek dotyczy tylko weryfikacji, czy dorobek Schengen jest właściwie stosowany przez te państwa członkowskie, które należą już do strefy Schengen. Weryfikacja warunków przystąpienia do strefy Schengen pozostaje całkowicie w gestii Rady.

Decyzja o przystąpieniu do strefy Schengen podejmowana jest przez Radę po konsultacjach z Parlamentem Europejskim.

14. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Tworzenie Europy bez barier: Komisja Europejska dąży do zapewnienia lepszego dostępu dla 80 mln niepełnosprawnych osób

80 mln niepełnosprawnych Europejczyków boryka się z poważnymi problemami, które mogą zmuszać ich do rezygnacji z takich czynności. Komisja Europejska przyjęła dzisiaj nową strategię mającą znieść te bariery. Zawiera ona plan nakreślający, w jaki sposób UE i rządy krajowe mogą wzmocnić pozycję osób niepełnosprawnych, by umożliwić im korzystanie z ich praw. W najbliższym dziesięcioleciu ma być w tym celu zastosowany szeroki wachlarz środków, od wzajemnego uznawania krajowych zaświadczeń o niepełnosprawności, przez propagowanie normalizacji, po lepiej ukierunkowane korzystanie z zamówień publicznych i przepisów o pomocy państwa. Środki te przyniosą istotne korzyści społeczne, lecz powinny także przynieść dodatkowe korzyści europejskiej gospodarce. Mogłyby one przykładowo wzmocnić unijny rynek urządzeń i usług dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, którego roczna wartość już dziś szacowana jest na ponad 30 mld euro. Komisja rozważy również, czy zaproponować do 2012 r. „Europejski akt dostępności”, by przyczynić się do dalszego rozwoju jednolitego rynku dostępnych produktów i usług.

„By móc w pełni uczestniczyć w naszym społeczeństwie i gospodarce osoby niepełnosprawne potrzebują łatwiejszego dostępu do budynków publicznych, transportu publicznego i usług cyfrowych”, stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Bardzo skuteczną metodą osiągnięcia tego celu jest opracowanie na szczeblu europejskim norm dotyczących dostępnych towarów i usług oraz wykorzystanie zamówień publicznych do promowania dostępnych budynków publicznych. Podobne środki okazały się sukcesem w wymiarze społecznym i gospodarczym w Stanach Zjednoczonych. Musimy również dopilnować, by osoby niepełnosprawne nie napotykały na dodatkowe bariery przy przekraczaniu granic: osoba o uznanej niepełnosprawności, która zdecyduje się przenieść do innego państwa, powinna mieć możliwość korzystania z tych samych uprawnień co w państwie pochodzenia, takich jak bezpłatny lub tańszy transport publiczny. Moim celem jest zapewnienie prawdziwej «Europy bez barier» do 2020 r.”.

Jeden na sześciu mieszkańców Unii Europejskiej – czyli ok. 80 mln osób – posiada średni lub ciężki stopień niepełnosprawności. Ponad jedna trzecia osób w wieku przekraczającym 75 lat ma niepełnosprawność ograniczającą je w jakimś zakresie. Liczby te mają jeszcze wzrosnąć wraz ze stopniowym starzeniem się ludności UE. Większość z tych osób zbyt często nie ma możliwości pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce ze względu na fizyczne lub inne bariery, jak również dyskryminację.

Usunięcie tych barier to nie tylko zadanie społeczne, lecz także szansa na stworzenie nowych możliwości rynkowych. Analiza wykonana przez Royal National Institute of the Blind ze Zjednoczonego Królestwa wykazała, że 35 000 funtów zainwestowane przez sieć supermarketów w dostosowanie ich strony internetowej do potrzeb osób niepełnosprawnych przyniosła dodatkowy przychód w wysokości ponad 13 mln funtów rocznie. Z kolei analiza przeprowadzona w Niemczech wykazała, że bardziej dostępna infrastruktura zachęciłaby osoby niepełnosprawne do odbywania większej ilości podróży, zwiększając obroty niemieckiego sektora turystycznego o wartość od 620 mln do 1,9 mld euro.

W tym kontekście, strategia zaprezentowana dzisiaj przez Komisję stanowi odnowienie zobowiązania UE do poprawy sytuacji niepełnosprawnych Europejczyków. Stanowi ona uzupełnienie i wsparcie działań prowadzonych przez państwa członkowskie, na których spoczywa główna odpowiedzialność za polityki w zakresie niepełnosprawności.

Strategia UE koncentruje się na wzmocnieniu pozycji osób niepełnosprawnych, by mogły one korzystać z przysługujących im praw na równi z innymi, oraz na usunięciu barier utrudniających życie codzienne. Główne działania są następujące:

- inicjatywa w zakresie dostępności: rozważenie w jaki sposób za pomocą normalizacji, zamówień publicznych lub przepisów o pomocy państwa zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do wszystkich towarów i usług, rozwijając równocześnie unijny rynek urządzeń przystosowanych do potrzeb takich osób („Europejski akt dostępności”). Oczekuje się znacznego wzrostu tego rynku w najbliższych latach, tak jak nastąpiło to w Stanach Zjednoczonych;
- Udział: dopilnowanie, by osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z praw obywateli UE na równych zasadach, poprzez wzajemne uznawanie zaświadczeń o niepełnosprawności oraz związanych z nimi uprawnień; ułatwienie wykorzystanie języka migowego i Braille’a przy korzystaniu z praw wyborczych przysługujących obywatelom UE lub w kontaktach z instytucjami UE; propagowanie dostępnego formatu stron internetowych oraz dzieł objętych prawami autorskimi, takich jak książki;
- Finansowanie: zagwarantowanie, by unijne programy i finansowanie w dziedzinach polityki istotnych dla osób niepełnosprawnych były wykorzystywane do promowania przyzwoitych warunków pracy dla zawodowych i nieformalnych opiekunów oraz opracowanie systemów indywidualnego wsparcia;
- Lepsza współpraca między państwami członkowskimi (za pośrednictwem Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niepełnosprawności) oraz społeczeństwem obywatelskim: zapewnienie forum umożliwiającego wymianę danych oraz koordynację polityki, w szczególności w zakresie przenoszalności praw, takich jak prawo do indywidualnej opieki;
- Pogłębianie świadomości: pogłębianie powszechnej świadomości w zakresie niepełnosprawności i dostępności, np. poprzez przyznawanie europejskich nagród „dostępnym” miastom;
- Gromadzenie danych i monitorowanie: zwiększenie wiedzy na temat sytuacji osób niepełnosprawnych w Europie oraz barier, z którymi borykają się w życiu codziennym, przy równoczesnym ustaleniu i propagowaniu udanych struktur wsparcia wprowadzonych przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym;

Strategia ta obejmuje wykaz konkretnych działań oraz harmonogram. Komisja będzie regularnie przedstawiać sprawozdania z osiągnięć w realizacji planu oraz postępów w realizacji jej zobowiązań wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, podpisanej przez Komisję.

• Kontekst

Karta praw podstawowych UE stanowi, że „Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności”. Poza tym UE i jej 27 państw członkowskich zobowiązały się już do stworzenia Europy bez barier, podpisując Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.

Dzisiejsza unijna strategia w zakresie niepełnosprawności określa działania, które UE ma podjąć w ramach strategii Europa 2020, jak również działania zaproponowane w unijnym sprawozdaniu dotyczącym obywatelstwa UE za rok 2010.

- **Dalsze informacje**

Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” oraz dokumenty uzupełniające dostępne są pod poniższym adresem:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=933&furtherNews=yes>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych:

<http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

15. POLITYKA HANDLOWA - Program polityki handlowej na następne pięć lat – zdecydowana deklaracja

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 9 listopada br. swoją strategię dotyczącą polityki handlowej UE, która ma pomóc w ożywieniu europejskiej gospodarki. W dokumencie do dyskusji zatytułowanym „Handel, wzrost i polityka światowa” Komisja analizuje rolę handlu jako motoru wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy. Zaproponowana strategia ma ograniczyć bariery handlowe, otworzyć światowe rynki i sprawić, że europejskie przedsiębiorstwa będą sprawiedliwie traktowane. Nadrzędnym celem jest obranie bardziej zdecydowanego podejścia, tak by europejscy obywatele odczuli korzyści z wymiany handlowej.

„Handel sprzyja europejskiej naprawie gospodarczej, ponieważ zapewnia wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy”, powiedział komisarz UE ds. Handlu **Karel De Gucht**. „Odnowiona strategia handlowa pozwoli na otwarcie rynków i da Europie dostęp do najważniejszych źródeł i regionów światowego wzrostu gospodarczego. Chcę, by europejskie przedsiębiorstwa były sprawiedliwie traktowane i by przestrzegano naszych praw, aby każdy obywatel mógł odczuć korzyści z wymiany handlowej”.

W dokumencie przedstawiono potrójne korzyści z wymiany handlowej dla Europy: bardziej dynamiczny wzrost gospodarczy, więcej miejsc pracy oraz większy wybór i niższe ceny dla konsumentów.

Komisja planuje wykorzystać politykę handlową, aby pomóc w wyjściu z obecnego kryzysu i stworzyć odpowiednie warunki dla silnej gospodarki unijnej. W szczególności Komisja zamierza:

1. zrealizować ambitny plan negocjacji w ramach WTO i z głównymi partnerami handlowymi, takimi jak Indie i Mercosur. Zrealizowanie tego programu przyczyniłoby się do zwiększenia europejskiego PKB o ponad 1 proc. rocznie;
2. pogłębić stosunki handlowe z innymi partnerami strategicznymi, takimi jak Stany Zjednoczone, Chiny, Rosja i Japonia – tu najważniejszym elementem będzie walka z pozataryfowymi barierami handlowymi;

3. ułatwić europejskim przedsiębiorstwom dostęp do światowych rynków poprzez ustanowienie mechanizmu mającego przywrócić równowagę między otwartymi rynkami w UE (np. w przypadku zamówień publicznych) a bardziej zamkniętymi rynkami naszych partnerów handlowych;
4. rozpocząć negocjacje z partnerami handlowymi w sprawie kompleksowych przepisów dotyczących inwestycji;
5. nadać realny kształt obietnicom, tak by handel był sprawiedliwy i by przestrzegano naszych praw;
6. zapewnić inkluzywny charakter handlu, tak by korzyści nie były zarezerwowane dla nielicznych. W nowych regułach dotyczących preferencji handlowych dla krajów rozwijających się wyjaśnimy, w jaki sposób handel może nadać wsparć rozwój.

Priorytety te odzwierciedlają opinie obywateli całej UE. Badanie Eurobarometru, które także opublikowano dzisiaj, pokazuje, że zdaniem dwóch trzecich Europejczyków UE odniosła korzyści z handlu międzynarodowego. Większość jest przekonana, że europejskie produkty i usługi mogą z powodzeniem konkurować na rynku światowym.

- **Informacje ogólne**

Dokument do dyskusji uzupełniają dwa dokumenty. W sprawozdaniu „Postępy w zakresie strategii »Europa w erze globalizacji« na lata 2006–2010” dokonano przeglądu postępów poczynionych w ciągu ostatnich pięciu lat w celu dalszego otwarcia handlu między UE a jej partnerami handlowymi. W dokumencie roboczym „Handel jako motor dobrobytu” pokazano, jaki może być wkład zrównoważonego, inteligentnego i inkluzywnego handlu we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy, a także przeanalizowano najważniejsze bariery, które utrudniają handel towarami i usługami oraz inwestycje.

Przeprowadzono także konsultację społeczną w sprawie polityki handlowej UE, która pomogła określić priorytety szerokiej grupy zainteresowanych stron i wniosła ważny wkład w nową strategię Komisji.

Badanie Eurobarometru przeprowadzone metodą wywiadów, obejmujące 26 635 obywateli UE, przeprowadzono w 27 państwach członkowskich UE od 26 sierpnia do 16 września 2010 r.

- **Dodatkowe informacje:**

Komunikat „Handel, wzrost i polityka światowa” i uzupełniające dokumenty robocze „Handel jako motor dobrobytu” i „Postępy w zakresie strategii »Europa w erze globalizacji « na lata 2006–2010”.

<http://ec.europa.eu/trade/trade-growth-and-jobs/>

Streszczenie badania Eurobarometru w sprawie handlu międzynarodowego:

<http://ec.europa.eu/trade/trade-growth-and-jobs/public-opinion/>

16. ROZWÓJ - Afryka-Europa: 80 państw, dwa kontynenty i partnerstwo na rzecz lepszej przyszłości

W przededniu szczytu Afryka-UE, który odbędzie się w dniach 29-30 listopada w Libii, Komisja przedstawia swoje wnioski dotyczące wzmocnienia stosunków Afryka-UE. Opierając się na istniejącej wspólnej strategii Afryka-UE zainicjowanej w 2007 r., Komisja wymienia wspólne wyzwania, którym należy wspólnie stawić czoła, oraz wyzwania, w zakresie których osiągnięto już pewne postępy, np. eliminacja ubóstwa, pokój i

bezpieczeństwo, demokracja i prawa człowieka, globalne zarządzanie oraz zmiany klimatu. Osiągnięcie milenijnych celów rozwoju pozostanie kluczową kwestią wspólnej strategii Afryka-UE, jednak Komisja uznaje także, że konieczne jest wsparcie Afryki w umacnianiu jej zarządzania politycznego i gospodarczego, co pozwoli na lepszą mobilizację zasobów kontynentu w zrównoważony sposób. Komisja proponuje w związku z tym skupienie się na inicjatywach, które mogłyby pomóc w stymulowaniu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego wzrostu w perspektywie długoterminowej. Wnioski te zostaną uwzględnione podczas opracowywania planu działań dotyczącego wdrażania wspólnej strategii Afryka-UE, który zostanie przyjęty podczas szczytu.

Wysoka przedstawiciel i wiceprzewodnicząca Komisji, Cathy Ashton powiedziała: „Zacieśnienie i pogłębienie stosunków UE-Afryka stanowi priorytetowy cel działania podczas mojej kadencji. Afryka to nie tylko beneficjent pomocy z UE, ale także ważny partner w wielu istotnych kwestiach regionalnych i międzynarodowych stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, takich jak bezpieczeństwo regionalne, w którym to obszarze wspólnie działamy w celu zwalczania piractwa oraz krzewienia pokoju i stabilności w regionie, czy też globalne zarządzanie, takie jak w kwestii zmian klimatu.”

„Trzy lata po inauguracji partnerstwa nadszedł czas, aby wzmocnić stosunki UE-Afryka i zaoferować 1,5 mld ludzi w 80 państwach perspektywę lepszej przyszłości” – powiedział **Andris Piebalgs**, komisarz UE ds. rozwoju. „W celu zapewnienia długoterminowego rozwoju poświęcimy więcej uwagi kwestii, w jaki sposób współpraca rozwojowa może pomóc w stworzeniu właściwych warunków dla sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju. Pomoże to w zmniejszeniu ubóstwa i potwierdzi dynamizm polityczny i gospodarczy Afryki na arenie światowej.”

Kryzys gospodarczy, ekologiczny i żywnościowy, pojawienie się nowych donatorów, a także nowa instytucjonalna struktura UE wymagają wprowadzenia odpowiednich zmian w partnerstwie UE-Afryka. Europa i Afryka będą bazować na osiągnięciach wspólnej strategii w celu zwiększenia jej wpływu na szczeblu światowym, kontynentalnym i regionalnym.

- **UE-Afryka: razem sprostać wspólnym wyzwaniom**

Szczególną wartością partnerstwa UE-Afryka jest jego charakter polityczny, jego szeroki zakres oraz potencjał wspólnego rozwiązywania globalnych kwestii. Dalsza współpraca będzie kontynuowana w ramach różnych partnerstw tematycznych, z myślą o realizacji milenijnych celów rozwoju w zakresie: zwalczania zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa, w tym podejmowania wspólnych działań w obliczu nowych zagrożeń, takich jak terroryzm, piractwo i różne formy przemytu; promowania zarządzania, demokracji, praworządności oraz praw człowieka; wzmocnienia umocowania prawnego i skuteczności działania instytucji wielostronnych; a także zwalczania zmian klimatu i degradacji środowiska.

- **UE-Afryka: partnerstwo perspektywiczne**

Biorąc pod uwagę, przed jak wielkimi wyzwaniami stoją oba kontynenty, Komisja uważa, że partnerstwo UE-Afryka musi się dalej rozwijać. Proponuje **skoncentrowanie współpracy rozwojowej na wspieraniu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego wzrostu w Afryce**. Współpraca w nadchodzącej dekadzie powinna skupić się na działaniach o dużym wpływie, które mogą pobudzić inwestycje w celu wykorzystania olbrzymiego potencjału naszego partnerstwa.

Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu odnosi się do zmniejszenia ubóstwa i nierówności. Współpraca rozwojowa powinna w szczególności koncentrować się na dbałości o zdrową i dobrze wykształconą populację, lepszym zapewnianiu usług i infrastruktury, zdolnościach, innowacjach i przedsiębiorczości, a także kwestiach takich jak migracja. Celem jest wspólne działanie w ramach partnerstwa, które zmierza do stworzenia odpowiednich warunków sprzyjających inwestycjom, handlowi i tworzeniu miejsc pracy.

Zrównoważony rozwój odnosi się do rozwoju skutecznej, ekologicznej i konkurencyjnej gospodarki. Afryka ma ogromny niewykorzystany potencjał w zakresie energii odnawialnej, obejmujący energię wodną, słoneczną, wiatrową, geotermalną i biomasę, który mógłby zostać wykorzystany do zapewnienia milionom ludzi dostępu do elektryczności. Zrównoważony rozwój obejmuje również współpracę w zakresie wzmocnienia integracji regionalnej i handlu w Afryce; wspieranie zrównoważonego zarządzania surowcami, zmianę sposobu wspierania rolnictwa poprzez skoncentrowanie się na dotowaniu rolników produkujących na niewielką skalę w sposób przyjazny dla środowiska; oraz wdrażanie wspólnych programów w celu zapewnienia wszystkim obywatelom czystej energii.

- **Dalsze kroki**

Komunikat Komisji w sprawie konsolidacji stosunków UE-Afryka będzie stanowił wkład w nadchodzący trzeci szczyt Afryka-UE. Nadrzędny temat „Wzrost, inwestycje i tworzenie miejsc pracy” wyznaczy kierunek współpracy między obydwojoma kontynentami i zapewni długoterminowe wytyczne współpracy w tych dziedzinach. Przyjęty zostanie wspólny i realistyczny plan działania, w którym określone zostaną priorytetowe działania o wyraźnym wymiarze regionalnym, kontynentalnym i globalnym, przynoszące wyraźną wartość dodaną oraz posiadające udokumentowaną masę krytyczną.

- **Kontekst**

Na szczycie w Lizbonie 80 szefów państw i rządów z Europy i Afryki zainicjowało wspólne strategiczne partnerstwo UE-Afryka, które miało umożliwić wspólną realizację wspólnych strategicznych celów i interesów, wykraczających poza zakres tradycyjnej polityki rozwojowej. Partnerstwo UE-Afryka stanowi jedyne strategiczne partnerstwo międzykontynentalne, w jakim uczestniczy UE. Operacyjne działania następcze zapewnia osiem partnerstw tematycznych w następujących dziedzinach: pokój i bezpieczeństwo, zarządzanie demokratyczne i prawa człowieka, handel, integracja regionalna i infrastruktura, milenijne cele rozwoju, energia, zmiany klimatu, migracja, mobilność i zatrudnienie, nauka, społeczeństwo informacyjne i przestrzeń.

Strona partnerstwa UE-Afryka

<http://www.africa-eu-partnership.org/>

17. ROZWÓJ - Trzeci szczyt UE-Afryka: łączymy wysiłki na rzecz zwiększenia inwestycji, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy

W dniach 29-30 listopada przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy, przewodniczący Komisji José Manuel Barroso oraz komisarz ds. rozwoju Andris Piebalgs wzięli udział w szczycie UE-Afryka, które odbyło się w Trypolisie (Libia). 80 szefów

państw i rządów z Europy i Afryki zebrało się, by uczestniczyć w obradach, których wątkiem nadrzędnym były inwestycje, wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy. Celem szczytu było przeniesienie naszej współpracy na nowy, bardziej ambitny poziom. Dzięki partnerstwu Afryka-UE zapoczątkowanemu w 2007 r. oba kontynenty starają się realizować wspólne interesy i osiągać cele strategiczne jako równi partnerzy, wykraczając poza zakres tradycyjnej polityki rozwojowej. Podczas szczytu przywódcy nawoływali do działań na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, jako że są to najistotniejsze motory rozwoju i walki z ubóstwem. Niezbędne do tego jest większe zaangażowanie sektora prywatnego oraz jego umocnienie, a także zacieśnienie współpracy w zakresie zmiany klimatu oraz pokoju i bezpieczeństwa.

W przeddzień spotkania przewodniczący Rady Europejskiej, Herman Van Rompuy, stwierdził: „W warunkach postępującej globalizacji oraz kryzysu gospodarczego i finansowego partnerstwo Unii z Afryką ma znaczenie strategiczne. Na spotkaniu omówimy takie kwestie jak pokój i bezpieczeństwo, globalny ład i integracja regionalna. Wyteżymy także wspólnie siły, aby stymulować inwestycje, rozwój i tworzenie miejsc pracy”.

Przewodniczący Komisji Europejskiej, José Manuel Barroso, dodał natomiast: „Unia Europejska rozwija silne i coraz ściślejsze partnerstwo z Afryką. W 2007 r. na szczycie w Lizbonie przyjęliśmy wspólną strategię, co stanowi zauważalny postęp. Obecnie przyszedł czas na umocnienie i pogłębienie naszych więzi oraz czerpanie z niespożytkowanego dotychczas potencjału w stosunkach między UE a Afryką. Silniejsza i bardziej intensywna współpraca przyczyni się znacząco do rozwoju Afryki i będzie miała istotne znaczenie dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju. Partnerstwo przedstawia również dla Europy prawdziwą wartość i stanowi szansę, której nie można nie wykorzystać. Dzięki niemu możemy pogłębić więzi z kontynentem zyskującym na znaczeniu w świecie, który jest w coraz większym stopniu oparty na współzależnościach”.

80 szefów państw i rządów reprezentujących ponad 1,5 mld obywateli będzie debatować o tym, jak oba kontynenty mogą osiągnąć postępy w propagowaniu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. To kwestie o priorytetowym znaczeniu dla obu stron. Dyskusje będą także dotyczyły tego, jak przezwyciężyć skutki kryzysu gospodarczego i finansowego, szczególnie poprzez tworzenie bardziej przyjaznego otoczenia biznesu sprzyjającego inwestycjom.

Od 2007 r. dzięki wspólnej strategii Afryka-UE osiągamy postępy w takich dziedzinach, jak: milenijne cele rozwoju, pokój i bezpieczeństwo, integracja regionalna i handel. Jednocześnie Europa i Afryka muszą dołożyć większych starań, aby przezwyciężyć rozdrobnienie polityki i instrumentów finansowych. Żeby osiągnąć wspólne cele, oba kontynenty muszą także bardziej zaangażować wszystkie zainteresowane strony: parlamenty, społeczeństwo obywatelskie oraz sektor prywatny.

Dyskusje na szczycie toczyły się wokół następujących tematów:

- integracja regionalna, infrastruktura, TIK, nauka oraz rozwój sektora prywatnego
- energia i zmiana klimatu
- milenijne cele rozwoju, rolnictwo i żywność
- pokój i bezpieczeństwo
- rządy i prawa człowieka
- migracja, mobilność i tworzenie miejsc pracy.

We wspólnej deklaracji szefowie państw i rządów prawdopodobnie podkreślili strategiczne znaczenie dla świata partnerstwa, które jest jedynym strategicznym partnerstwem między dwoma kontynentami. Szczyt powinien przyczynić się do ożywienia działań na rzecz osiągnięcia milenijnych celów rozwoju ze zwróceniem szczególnej uwagi na kraje, które mają największe zaległości w tej dziedzinie. Został przyjęty wspólny plan działania na lata 2011-2013. Nakreślone zostały także konkretne działania, jakie będą prowadzone lub zostaną podjęte w obszarach strategicznych, przy wykorzystaniu osiągnięć od 2007 r.

Przed szczytem przewodniczący Barroso, wiceprzewodniczący Tajani oraz komisarz Piebalgs wzięli udział w forum przedsiębiorczości UE-Afryka oraz w obradach okrągłego stołu dyrektorów naczelnych, które jest organizowane w dniu 28 listopada przy okazji szczytu. Szczególne miejsce w dyskusjach podczas forum zajęło opracowanie wspólnej strategii, która przewidywałaby takie modele zrównoważonego rozwoju i wzrostu w Afryce, które sprzyjałyby włączeniu społecznemu.

- **Kontekst**

W 2007 r. szefowie państw i rządów z Europy i Afryki zainicjowali wspólne strategiczne partnerstwo UE-Afryka, które miało umożliwić realizację wspólnych strategicznych celów i interesów, wykraczających poza zakres tradycyjnej polityki rozwojowej. Konkretnie działania operacyjne podejmuje się w ramach ośmiu partnerstw tematycznych w następujących dziedzinach: pokój i bezpieczeństwo, ład demokratyczny i prawa człowieka; handel, integracja regionalna i infrastruktura; milenijne cele rozwoju; energia; zmiana klimatu; migracje, mobilność i zatrudnienie; nauka, społeczeństwo informacyjne i przestrzeń kosmiczna.

W dniu 10 listopada Komisja Europejska opublikowała swoje wnioski dotyczące sposobów konsolidacji stosunków UE-Afryka, uznając, że konieczny jest dalszy rozwój partnerstwa. Komisja proponuje skoncentrowanie współpracy na rzecz rozwoju na zrównoważonym wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu i skupienie uwagi przede wszystkim na działaniach, które mogą wywrzeć znaczący wpływ, tak by pozyskać inwestycje i wykorzystać olbrzymi potencjał naszego partnerstwa.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona internetowa Partnerstwa UE-Afryka: <http://www.africa-eu-partnership.org/>

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Rozwoju:

http://ec.europa.eu/development/index_en.cfm

Strona internetowa EuropeAid (AidCo): http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm

Strona internetowa przewodniczącego José Manuela Barroso:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/index_en.htm

Strona internetowa forum przedsiębiorczości UE-Afryka:

<http://www.euafrica-businessforum.org>

18. ROZWÓJ - Komisja Europejska otwiera debatę o zintensyfikowaniu walki z ubóstwem

Komisja Europejska rozpoczęła w dniu 10 listopada br. publiczne konsultacje na temat przyszłości unijnej polityki rozwojowej. W obliczu potrójnego wyzwania w postaci kryzysu gospodarczego, żywnościowego i ekologicznego, lecz także ogólnie zachęcających wyników

gospodarczych krajów rozwijających się, Komisja pragnie zebrać opinie na temat tego, w jaki sposób UE może najlepiej wspierać te kraje w dążeniu do jak najszybszego osiągnięcia, a nawet przekroczenia milenijnych celów rozwoju. W oparciu o uprzednie osiągnięcia Komisja proponuje cztery główne dziedziny debaty, skoncentrowanej na: wpływie unijnej pomocy, ułatwieniu bardziej integracyjnego wzrostu, propagowaniu zrównoważonego rozwoju oraz osiąganiu trwałych rezultatów w rolnictwie i bezpieczeństwie żywnościowym. Po przeprowadzeniu publicznej debaty, otwartej dla państw UE i państw partnerskich, Komisja przedłoży w 2011 r. komunikat w sprawie zmodernizowanej unijnej polityki rozwojowej.

„Unijne wsparcie musi przyczyniać się do zapewnienia godnych warunków życia wszystkim ludziom oraz stworzyć im szansę na budowę lepszej przyszłości. Obywatele UE są w dalszym ciągu zdecydowani wspierać najbardziej potrzebujące kraje i oczekują konkretnych rezultatów. Pragnę odpowiedzieć na te oczekiwania, zapewniając, że unijna pomoc przyniesie znaczące i długotrwałe rezultaty w miejscach, do których trafia” stwierdził unijny komisarz ds. rozwoju **Andris Piebalgs**. „Nasza polityka musi być skierowana na źródła ubóstwa oraz stanowić czynnik przyspieszający tworzenie warunków do integracyjnego wzrostu w naszych państwach partnerskich. Zgodnie z moim mandatem mam pracować na rzecz ograniczenia ubóstwa oraz lepszej koordynacji unijnej pomocy, która stanowi ponad 50% globalnej pomocy. Jestem przekonany, że dzięki nowoczesnej polityce i odpowiednich instrumentach unijna pomoc przyspieszy radykalną poprawę warunków w krajach rozwijających się w perspektywie długoterminowej”.

Zielona księga służy zainicjowaniu debaty na temat tego, jak najlepiej dostosować unijną politykę rozwojową do potrzeb krajów rozwijających się, oraz wartości dodanej działań UE. Komisja uznaje fakt, że konieczne będzie zastosowanie zróżnicowanych i elastycznych strategii. Zarazem jednak poddaje pod rozważenie cztery wspólne cele, które UE powinna realizować wspólnie ze swoimi państwami członkowskimi:

- **jak zagwarantować istotny wpływ unijnej polityki rozwojowej**, tak by każde wydane euro zapewniło najlepszą wartość dodaną i korzyści, najsilniejszy „efekt dźwigni” oraz najlepszą spuściznę dla przyszłych pokoleń. Europejska pomoc musi zostać skoncentrowana na obszarach, w których można wykazać ewidentną wartość dodaną. Punktem wyjścia jest tutaj dążenie do spełnienia czterech podstawowych wymogów: rozwój ludzki, w tym zdrowie i edukacja, oraz bezpieczeństwo, jako warunki wstępne rozwoju wszystkich państw; rozwój i integracja społeczna w przypadku każdego długotrwałego zaangażowania, Obejmuje to również wspieranie dobrych rządów, koordynacji pomocy oraz spójności polityk;
- **jak ułatwić wyższy i bardziej integracyjny wzrost w krajach rozwijających się**, jako sposób ograniczenia ubóstwa. Sama pomoc nie wystarczy do zapewnienia wspieranym państwom możliwości ograniczenia ubóstwa, a wzrost może prowadzić do pomnożenia korzyści poprzez tworzenie miejsc pracy i ochronę socjalną. Pojawia się pytanie, czy UE powinna rozważyć nowe wspólne strategie na rzecz integracyjnego wzrostu w partnerstwie z indywidualnymi krajami rozwijającymi się lub regionalnymi grupami takich państw, z udziałem zainteresowanych podmiotów z sektora prywatnego. Strategie te mogłyby dotyczyć takich zasadniczych kwestii jak zagwarantowanie ram prawnych i regulacyjnych, dostęp do pożyczek lub godnej pracy. Cel ten odnosi się również do tego, jak polityka rozwojowa może najlepiej przyczynić się do wzmocnienia integracji regionalnej oraz zapewnienia pozytywnej integracji krajów rozwijających się w ramy światowego handlu;

- **jak wspierać zrównoważony rozwój jako czynnik postępu:** rozwój oparty na „zielonej” gospodarce nie musi być postrzegany jedynie jako obciążenie – w rzeczywistości otwiera on ogromne możliwości. W zielonej księdze rozważono, w jaki sposób dopilnować, by zrównoważony rozwój stał się centralnym elementem naszej polityki, zarówno w obszarze rozwoju, jak i środowiska, by zagwarantować, że działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym zwiększą równocześnie potencjał wzrostu najbardziej potrzebujących obywateli świata. Komisja podnosi również kwestię dostępu do energii, która stanowi warunek wstępny osiągnięcia większości milenijnych celów rozwoju: bez energii nie mogą funkcjonować szpitale, szkoły i produkcja rolna. W księdze zwrócono uwagę, że Afryka dysponuje znacznym, niewykorzystanym potencjałem energetycznym, który można wykorzystać do zagwarantowania milionom osób dostępu do elektryczności. Omówiono w nim również właściwe zastosowanie połączonych funduszy na działania w obszarach klimatu, bioróżnorodności i rozwoju, pochodzących z dotacji lub pożyczek albo łącznie z tych źródeł;
- **jak osiągnąć trwale rezultaty w dziedzinie rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego.** Rozwój i bezpieczeństwo żywnościowe idą ze sobą w parze; doświadczenia pokazują, że reforma rolna i zdolność do wyżywienia ludności kraju stanowią warunek wstępny szerszego rozwoju i większego ograniczenia ubóstwa. W zielonej księdze zaproponowano, by na podstawie osiągnięć w rolnictwie i bezpieczeństwie żywnościowym ocenić zdolność UE do realizacji współpracy przynoszącej istotne rezultaty oraz do propagowania „zielonego” wzrostu poprzez skoncentrowanie jej wysiłków na zapewnieniu, by tam, gdzie pomoc jest udzielana, uwzględniano cały łańcuch produkcji.

- **Kontekst**

Unia Europejska jest największym darczyńcą na świecie – finansuje około 56% światowej pomocy. W 2009 r. Unia Europejska i jej państwa członkowskie przeznaczyły na pomoc rozwojową łącznie 49 mld euro. W 2009 r. wartość środków pomocy zewnętrznej zarządzanych przez Komisję Europejską wyniosła 12 mld euro. Artykuł 208 traktatu lizbońskiego mówi, że: „(...) Polityka Unii i polityka Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie. Głównym celem polityki Unii w tej dziedzinie jest zmniejszenie, a docelowo, likwidacja ubóstwa. Przy realizacji polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia bierze pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju”.

W celu zapoznania się z całym tekstem zielonej księgi oraz wzięcia udziału w konsultacjach należy zajrzeć na stronę:

http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm

19. POMOC ROZWOJOWA - Komisja proponuje utworzenie Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej

W dniu 23 listopada br. Komisja Europejska przyjęła komunikat dotyczący utworzenia Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej, którego powstanie przewidziano w Traktacie z Lizbony. Jest to dokument programowy, w którym poddano analizie wolontariat w Europie, określono potrzeby takiego korpusu oraz warunki, w jakich mógłby on wnieść pozytywny wkład w europejskie akcje humanitarne.

„W ramach Korpusu Europejczycy będą mogli dać wyraz swojemu zaangażowaniu w solidarność oraz działać wspólnie jako obywatele UE. Pomagając ludziom dotkniętym przez katastrofy możemy przyczynić się do utworzenia bardziej spójnego społeczeństwa europejskiego.” oświadczyła **Kristalina Georgijewa**, komisarz odpowiedzialna za współpracę międzynarodową, pomoc humanitarną i reagowanie kryzysowe.

Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej wniesie wartość dodaną do istniejących programów wolontariackich poprzez dobór, szkolenie oraz przydzielanie wolontariuszy.

Będzie on współdziałać z istniejącymi organizacjami i strukturami wolontariackimi, dzięki czemu uzyskiwane będą większe efekty. Aby uniknąć powielania obowiązków oraz przekierowania środków, działalność korpusu będzie uzależniona od popytu i oparta na potrzebach, będzie także stanowić uzupełnienie zdolności lokalnych.

Komisja rozpoczęła już konsultacje z zainteresowanymi stronami. Otwarte konsultacje rozpoczną się formalnie pod koniec 2010 r. Komisja będzie kontynuować analizę możliwości oraz możliwych form współpracy z właściwymi podmiotami. Przeprowadzi ona również ocenę skutków pod względem opłacalności oraz skutków społecznych w dziedzinach, w których korpus może prowadzić działalność. Niektóre z przedstawionych dotychczas pomysłów będą testowane w 2011 r., który ogłoszono Europejskim Rokiem Wolontariatu. Na kolejne lata zaplanowano przedstawienie wniosku ustawodawczego.

Więcej informacji na temat pomocy humanitarnej niesionej przez Komisję Europejską można uzyskać na stronie: http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm

20. PRAWA PODSTAWOWE - Tworzenie Europy bez barier: Komisja Europejska dąży do zapewnienia lepszego dostępu dla 80 mln niepełnosprawnych osób

Większość z nas uznaje za oczywiste, że może wybrać się autobusem na zakupy, surfować w Internecie czy oglądać seriale telewizyjne. Jednak 80 mln niepełnosprawnych Europejczyków boryka się z poważnymi problemami, które mogą zmuszać ich do rezygnacji z takich czynności. Komisja Europejska przyjęła dzisiaj nową strategię mającą znieść te bariery. Zawiera ona plan nakreślający, w jaki sposób UE i rządy krajowe mogą wzmocnić pozycję osób niepełnosprawnych, by umożliwić im korzystanie z ich praw. W najbliższym dziesięcioleciu ma być w tym celu zastosowany szeroki wachlarz środków, od wzajemnego uznawania krajowych zaświadczeń o niepełnosprawności, przez propagowania normalizacji, po lepiej ukierunkowane korzystanie z zamówień publicznych i przepisów o pomocy państwa. Środki te przyniosą istotne korzyści społeczne, lecz powinny także przynieść dodatkowe korzyści europejskiej gospodarce. Mogłyby one przykładowo wzmocnić unijny rynek urządzeń i usług dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, którego roczna wartość już dziś szacowana jest na ponad 30 mld euro. Komisja rozważy również, czy zaproponować do 2012 r. „Europejski akt dostępności”, by przyczynić się do dalszego rozwoju jednolitego rynku dostępnych produktów i usług.

„By móc w pełni uczestniczyć w naszym społeczeństwie i gospodarce osoby niepełnosprawne potrzebują łatwiejszego dostępu do budynków publicznych, transportu publicznego i usług cyfrowych”, stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Bardzo skuteczną metodą osiągnięcia tego celu jest opracowanie na szczeblu europejskim norm dotyczących dostępnych towarów i

usług oraz wykorzystanie zamówień publicznych do promowania dostępnych budynków publicznych. Podobne środki okazały się sukcesem w wymiarze społecznym i gospodarczym w Stanach Zjednoczonych. Musimy również dopilnować, by osoby niepełnosprawne nie napotykały na dodatkowe bariery przy przekraczaniu granic: osoba o uznanej niepełnosprawności, która zdecyduje się przenieść do innego państwa, powinna mieć możliwość korzystania z tych samych uprawnień co w państwie pochodzenia, takich jak bezpłatny lub tańszy transport publiczny. Moim celem jest zapewnienie prawdziwej «Europie bez barier» do 2020 r.”.

Jeden na sześciu mieszkańców Unii Europejskiej – czyli ok. 80 mln osób – posiada średni lub ciężki stopień niepełnosprawności. Ponad jedna trzecia osób w wieku przekraczającym 75 lat ma niepełnosprawność ograniczającą je w jakimś zakresie. Liczby te mają jeszcze wzrosnąć wraz ze stopniowym starzeniem się ludności UE. Większość z tych osób zbyt często nie ma możliwości pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce ze względu na fizyczne lub inne bariery, jak również dyskryminację.

Usunięcie tych barier to nie tylko zadanie społeczne, lecz także szansa na stworzenie nowych możliwości rynkowych. Analiza wykonana przez Royal National Institute of the Blind ze Zjednoczonego Królestwa wykazała, że 35 000 funtów zainwestowane przez sieć supermarketów w dostosowanie ich strony internetowej do potrzeb osób niepełnosprawnych przyniosła dodatkowy przychód w wysokości ponad 13 mln funtów rocznie. Z kolei analiza przeprowadzona w Niemczech wykazała, że bardziej dostępna infrastruktura zachęciłaby osoby niepełnosprawne do odbywania większej ilości podróży, zwiększając obroty niemieckiego sektora turystycznego o wartość od 620 mln do 1,9 mld euro.

W tym kontekście, strategia zaprezentowana dzisiaj przez Komisję stanowi odnowienie zobowiązania UE do poprawy sytuacji niepełnosprawnych Europejczyków. Stanowi ona uzupełnienie i wsparcie działań prowadzonych przez państwa członkowskie, na których spoczywa główna odpowiedzialność za polityki w zakresie niepełnosprawności.

Strategia UE koncentruje się na wzmocnieniu pozycji osób niepełnosprawnych, by mogły one korzystać z przysługujących im praw na równi z innymi, oraz na usunięciu barier utrudniających życie codzienne. Główne działania są następujące:

- **inicjatywa w zakresie dostępności:** rozważenie w jaki sposób za pomocą normalizacji, zamówień publicznych lub przepisów o pomocy państwa zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do wszystkich towarów i usług, rozwijając równocześnie unijny rynek urzędzeń przystosowanych do potrzeb takich osób („Europejski akt dostępności”). Oczekuje się znacznego wzrostu tego rynku w najbliższych latach, tak jak nastąpiło to w Stanach Zjednoczonych;
- **Udział:** dopilnowanie, by osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z praw obywateli UE na równych zasadach, poprzez wzajemne uznawanie zaświadczeń o niepełnosprawności oraz związanych z nimi uprawnień; ułatwienie wykorzystanie języka migowego i Braille’a przy korzystaniu z praw wyborczych przysługujących obywatelom UE lub w kontaktach z instytucjami UE; propagowanie dostępnego formatu stron internetowych oraz dzieł objętych prawami autorskimi, takich jak książki;
- **Finansowanie:** zagwarantowanie, by unijne programy i finansowanie w dziedzinach polityki istotnych dla osób niepełnosprawnych były wykorzystywane do promowania przyzwoitych warunków pracy dla zawodowych i nieformalnych opiekunów oraz opracowanie systemów indywidualnego wsparcia;

- **Lepsza współpraca** między państwami członkowskimi (za pośrednictwem Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niepełnosprawności) oraz społeczeństwem obywatelskim: zapewnienie forum umożliwiającego wymianę danych oraz koordynację polityki, w szczególności w zakresie przenoszalności praw, takich jak prawo do indywidualnej opieki;
- **Pogłębianie świadomości:** pogłębianie powszechnej świadomości w zakresie niepełnosprawności i dostępności, np. poprzez przyznawanie europejskich nagród „dostępnym” miastom;
- **Gromadzenie danych i monitorowanie:** zwiększenie wiedzy na temat sytuacji osób niepełnosprawnych w Europie oraz barier, z którymi borykają się w życiu codziennym, przy równoczesnym ustaleniu i propagowaniu udanych struktur wsparcia wprowadzonych przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym;

Strategia ta obejmuje wykaz konkretnych działań oraz harmonogram. Komisja będzie regularnie przedstawiać sprawozdania z osiągnięć w realizacji planu oraz postępów w realizacji jej zobowiązań wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, podpisanej przez Komisję.

<http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

• Kontekst

Karta praw podstawowych UE stanowi, że „Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności”. Poza tym UE i jej 27 państw członkowskich zobowiązały się już do stworzenia Europy bez barier, podpisując Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.

Unijna strategia w zakresie niepełnosprawności określa działania, które UE ma podjąć w ramach strategii Europa 2020, jak również działania zaproponowane w unijnym sprawozdaniu dotyczącym obywatelstwa UE za rok 2010.

• Dalsze informacje

Dokument „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier”:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:PL:PDF>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

21. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Parlament Europejski i Komisja łączą siły, aby uczynić kolejny krok na rzecz większej przejrzystości

Grupa wysokiego szczebla Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej zakończyła w dniu 10 listopada br. dyskusje dotyczące wspólnego „Rejestru służącego przejrzystości”. Osiągnięto konsensus w sprawie projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczącego wspólnego rejestru organizacji i osób fizycznych zaangażowanych w proces kształtowania polityk UE i ich realizację. Porozumienie musi teraz zostać formalnie przyjęte przez obie instytucje.

Wiceprzewodniczący **Maros Šefčovič** oświadczył: „Cieszę się, że osiągnęliśmy dzisiaj porozumienie, które jest wielkim krokiem do przodu w naszym stałym dążeniu do poprawy przejrzystości procesu decyzyjnego UE. Traktujemy kwestię przejrzystości niezwykle poważnie, ponieważ jasne jest, że obywatele powinni wiedzieć, kto jest zaangażowany w podejmowanie decyzji w ich imieniu i kto na nie wpływa. Wspólny rejestr jest konkretnym przykładem znakomitej współpracy między Komisją a Parlamentem i pragnę podziękować Dianie Wallis i jej zespołowi za ich wysiłek.”

Diana Wallis, wiceprzewodnicząca Parlamentu Europejskiego odpowiedzialna za kwestię przejrzystości, stwierdziła: „Jestem bardzo zadowolona z wyniku naszych dyskusji. Wspólny system, w sprawie którego osiągnęliśmy porozumienie, zapewni obywatelom więcej informacji, niż jest obecnie dostępnych w ramach naszych oddzielnych systemów. Zapewni także równe szanse wielu zainteresowanym podmiotom uczestniczącym w procesie decyzyjnym UE.”

Przewiduje się, że wspólny rejestr będzie dostępny w Internecie od następnego czerwca. Rejestr powstaje w oparciu o istniejące systemy wprowadzone w 1996 r. przez Parlament i 2008 r. przez Komisję. Będzie on punktem kompleksowej obsługi zarówno dla rejestrujących się organizacji, jak i dla wszystkich obywateli pragnących dowiedzieć się, kto jest zaangażowany w takie działania.

Nowy mechanizm będzie oferował nie tylko informacje już dostępne w ramach istniejących systemów, lecz także informacje dodatkowe, np. o liczbie osób fizycznych zaangażowanych we wszystkie działania związane z rejestrem oraz kwocie środków UE uzyskanych przez zarejestrowane podmioty. Będzie on również zawierał wyjaśnienia dotyczące kwalifikowalnych działań wchodzących w zakres rejestru oraz procedury rozpatrywania skarg. Wspólny rejestr powinien zapewnić możliwie najszersze uczestnictwo wszystkich kategorii uczestników, przy jednoczesnym poszanowaniu ich różnych lub poszczególnych tożsamości. Celem jest zapewnienie obywatelom pełnego wglądu w wielką różnorodność podmiotów wnoszących wkład w europejskie procesy decyzyjne i realizację polityki.

Aby poprawić jakość dostępnych informacji, Komisja zaczęła już przeprowadzać wrywkowe kontrole nowych danych zarejestrowanych w swoim obecnym rejestrze i wkrótce zwróci uwagę wszystkim – obecnym i nowym – rejestrującym na błędy często popełniane w procesie rejestracji. W tym tygodniu liczba zarejestrowanych organizacji wzrosła do 3209.

22. AGENDA CYFROWA - Z konsultacji wynika, że niemal wszyscy uznają znaczenie zachowania otwartego Internetu

Z konsultacji społecznej zapoczątkowanej przez Komisję Europejską 30 czerwca i dotyczącej otwartego internetu oraz neutralności sieci wynika, że niemal wszyscy uznają znaczenie zachowania otwartego internetu. W konsultacji wzięło udział 318 zainteresowanych podmiotów reprezentujących wszystkie poziomy łańcucha wartości. Były to między innymi Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), operatorzy, dostawcy usług internetowych, organy państw członkowskich, zrzeszenia konsumentów i organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz obywatele. Konsultacja nie wykazała potrzeby dalszych uregulowań prawnych na poziomie UE. Oczekuje się jednak, że w przyszłości mogą być konieczne dodatkowe wytyczne. Rozmowy na ten temat będą w dalszym ciągu prowadzone w ramach szczytu dotyczącego neutralności sieci (Net neutrality summit), który odbędzie się w

dniu 11 listopada. Komisja i Parlament Europejski zamierzają wówczas omówić zapowiadane sprawozdanie Komisji dotyczące neutralności sieci.

Wiceprzewodnicząca **Neelie Kroes** powiedziała: „Nasza konsultacja społeczna przyniosła szereg różnych reakcji. Wszystkie zainteresowane strony przedstawiły Komisji swoje bardzo zróżnicowane poglądy. Mam nadzieję, że dalsze rozmowy na ten temat podczas szczytu wniosą jeszcze większy wkład w nasze działania dotyczące neutralności sieci.”

Konsultacja społeczna była prowadzona od 30 czerwca do 30 września. Zamierzeniem Komisji było dogłębniejsze zbadanie kwestii takich jak zarządzanie ruchem internetowym, przejrzystość, jakość usług oraz odpowiedniość nowych unijnych przepisów w dziedzinie telekomunikacji. Główne ustalenia obejmują:

- Przyjęte w 2009 r. zmienione unijne ramy prawne dotyczące telekomunikacji są uznawane za podstawowe narzędzie w zakresie kwestii związanych z neutralnością sieci. Znaczna większość respondentów uznaje, że skuteczność tych unijnych przepisów nie powinna być oceniana zanim zostaną one wdrożone i będą stosowane na poziomie krajowym.
- Panuje zgoda co do tego, że zarządzanie ruchem internetowym jest potrzebnym i niezbędnym elementem zarządzania bezpieczną i efektywną siecią. Niektórzy uczestnicy konsultacji wyrażali jednak obawy, że narzędzie to mogłoby być nadużywane w celu nadawania niektórym usługom charakteru priorytetowego w stosunku do innych. Istnieją również zagrożenia dla prywatności wynikające ze stosowania oprogramowania służącego inspekcji pakietów.
- Szereg respondentów wyraziło obawy dotyczące nowych modeli prowadzenia działalności internetowej mogących w przyszłości powodować problemy związane z neutralnością sieci. Zwrócili się oni do Komisji, by zapewniła jasne rozgraniczenie między usługami typu „Best Effort” i „managed services”.
- Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) przestrzegł przed ewentualnymi problemami związanymi z dyskryminacją mogącą mieć negatywne skutki dla konkurencyjności, potencjalnymi długofalowymi konsekwencjami dla gospodarki internetowej związanymi z innowacyjnością i wolnością wyrażania opinii oraz przed niewiadomymi, z jakimi muszą borykać się konsumenci ze względu na brak przejrzystości.
- Przedstawiciele branży są ogólnie zadowoleni z istniejących struktur rynkowych. Niektórzy dostawcy treści obawiają się jednak, że zmiany w mechanizmach cenowych (np. opłata za dostarczenie treści) mogą w rzeczywistości stanowić podatek od innowacji.
- Zablokowanie usług telefonicznych za pośrednictwem internetu (tj. usług telefonii internetowej, VoIP) oraz ograniczenie przepustowości („bandwidth throttling”) budzi obawy wielu respondentów.

Żądania ustanowienia na obecnym etapie minimalnych wymogów w zakresie jakości usług były nieliczne, opowiadano się natomiast wyraźnie za ustanowieniem ogólnobranżowych norm w zakresie przejrzystości umożliwiających konsumentom dokonywanie świadomych wyborów. Wielu respondentów jest zdania, że samo zapewnienie przejrzystości nie rozwiązałoby wszystkich obaw związanych z neutralnością sieci, w szczególności w przypadkach, w których zmiana dostawcy usług internetowych jest utrudniona.

- **Informacje podstawowe**

W ramach pakietu reform sieci telekomunikacji podjętych przez UE w 2009 r. Komisja zobowiązała się m.in. do przeprowadzenia wnikliwej analizy dotyczącej otwartego i neutralnego charakteru internetu oraz do przekazania odnośnego sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Ministrów. Konsultacja dotycząca otwartego internetu i neutralności sieci w Europie była prowadzona latem przez trzy miesiące. Stanowiła ona wkład w przygotowywane przez Komisję sprawozdanie.

23. AGENDA CYFOWA - Europeana umożliwi internetowy dostęp do ponad 14 milionów przykładów europejskiego dziedzictwa kulturowego

Dzięki europejskiej bibliotece cyfrowej Europeana każdy na świecie ma teraz dostęp do ponad 14 milionów książek, map, fotografii, obrazów, fragmentów filmów i utworów muzycznych w wersji cyfrowej pochodzących z instytucji kultury z całej Europy. Zainicjowana w 2008 r. i zawierająca początkowo dwa miliony obiektów Europeana osiągnęła już z nadwyżką pierwotny cel, jakim było 10 milionów obiektów do 2010 r. W dniu 18 listopada br. grupa analityczna (tzw. „Comité des Sages” - Maurice Lévy, Elisabeth Niggemann, Jacques de Decker) ustanowiona przez Komisję w celu badania nowych sposobów digitalizowania europejskiego dziedzictwa kulturowego zwróciła się do Rady Ministrów Kultury oraz do parlamentarnej Komisji Kultury. Sprawozdanie grupy analitycznej zostanie opublikowane na początku 2011 r.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za agendę cyfrową, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Europeana to doskonały przykład na to, w jaki sposób współpraca na szczeblu europejskim może wzbogacić życie nas wszystkich. 14 milionów obiektów dostępnych w Internecie to dobra wiadomość dla wszystkich jego użytkowników, którzy pragną mieć dostęp do dorobku kulturowego europejskich bibliotek, muzeów i archiwów. Europeana może być jeszcze doskonalsza, jeśli więcej instytucji kultury zdecyduje się na digitalizację swoich zbiorów i udostępnienie ich w ramach tego europejskiego portalu. Mam nadzieję, że grupa analityczna przedstawi nam wkrótce ambitne zalecenia, jak proces ten przyspieszyć.”

Prototypowa wersja Europeany ruszyła w listopadzie 2008 r. Portal stał się dla użytkowników Internetu bramą umożliwiającą poszukiwanie i bezpośredni dostęp do zdigitalizowanych książek, map, obrazów, czasopism, fotografii, fragmentów filmów oraz wszelkiego rodzaju dokumentów audiowizualnych znajdujących się w zbiorach europejskich instytucji kultury. Obecnie pod adresem www.Europeana.eu dostępnych jest ponad 14 milionów tych obiektów, włączając w to fragmenty utworów muzycznych. Jest to znacznie więcej, niż planowane przez Komisję 10 milionów dzieł w 2010 r.

Nowe obiekty dodane w tym roku obejmują bułgarski pergaminowy manuskrypt z 1221 r., dokumentujący rozwój języka bułgarskiego; „Catechismusa prasty szadei” – pierwszą litewską książkę, opublikowaną w 1547 r.; pochodzący z 1588 r. egzemplarz „Technē rētorikēs” Arystotelesa w języku starogreckim i łacińskim; malowidła siedemnastowiecznego holenderskiego malarza Jana Steena; wszystkie dzieła Goethego i Schillera; materiał filmowy z 1907 r. przedstawiający obchody święta narodowego w Danii oraz serię fotografii z okresu przed pierwszej wojny światowej przedstawiających irlandzki klasztor Glendalough.

64 proc. zbiorów Europeany stanowią zdigitalizowane fotografie, mapy, obrazy, obiekty muzealne i inne materiały wizualne. 34 proc. to zdigitalizowane teksty, w tym ponad 1,2 miliona kompletnych książek, które można oglądać on-line lub pobierać w formie plików.

Teksty te obejmują tysiące rzadkich manuskryptów oraz najstarsze książki drukowane (inkunabuły) z okresu sprzed 1500 r. Materiały audiowizualne i dźwiękowe stanowią mniej niż 2 proc. zbiorów. Znaczna ilość materiałów dostępnych za pośrednictwem Europeana to materiały starsze, niechronione już prawem autorskim. Dzieje się tak głównie ze względu na trudności i koszty związane z rozliczeniami dotyczącymi praw na potrzeby digitalizacji i udostępnienia materiałów chronionych prawem autorskim (nawet w przypadku materiałów, które nie są już rozpowszechniane na rynku lub ich nakład się wyczerpał) lub materiałów, w przypadku których właściciel praw autorskich nie jest znany (tzw. utwory osierocone).

Zbiory portalu Europeana tworzą wszystkie państwa członkowskie, jednak ich udział różni się nadal pod względem wielkości. Największy wkład pochodzi od Francji (18 proc. wszystkich obiektów), natomiast wkład Niemiec zwiększył się do 17 proc. Europeana potrzebuje więcej materiałów wysokiej jakości ze wszystkich państw członkowskich, by zapewnić prawdziwy przegląd europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Możliwości w zakresie wykorzystywania portalu Europeana w szkołach zostały zaprezentowane przez uczestników niedawnego konkursu eLearning Awards zorganizowanego przez europejską sieć szkół „European Schoolnet”. W ramach zwycięskiego projektu, przedstawionego przez Portmarnock Community School w Irlandii uczniowie tworzyli własne blogi na temat postaci historycznych przy wykorzystaniu źródeł cyfrowych.

W przyszłym roku w ramach Europeana zamierza się – w ramach eksperymentu – dopuścić treści wytworzone przez użytkowników. Zostaną oni zaproszeni do wprowadzania do Europeana materiałów związanych z pierwszą wojną światową.

Obecnie na portalu Europeana można odwiedzić dwie wirtualne wystawy. „Reading Europe” prezentuje bogaty zbiór rzadkich europejskich książek i utworów literackich. Wystawa poświęcona „art nouveau” pokazuje, jakie możliwości daje połączenie dorobku kulturowego z różnych krajów.

• Informacje podstawowe

Portal Europeana www.europeana.eu to wspólne dzieło europejskich instytucji kultury. Zdigitalizowane utwory pochodzą z ponad 1500 instytucji kultury rozproszonych po całej Europie. Prototypowa wersja portalu zaczęła funkcjonować w listopadzie 2008 r. i udostępniono wówczas w trybie on-line dwa miliony obiektów o wartości kulturalnej.

Biuro Europeany mieści się w holenderskiej bibliotece narodowej w Hadze. Portal jest prowadzony przez „Europeana Foundation” i w 80 proc. finansowany przez UE. Tuż po uruchomieniu portalu w 2008 r. cieszył się on nadszatkowaniem dużym zainteresowaniem użytkowników i musiał zostać zamknięty na miesiąc.

Zbiory Europeany w podziale na kraje **(odsetek całkowitej liczby obiektów w Europeanie wprowadzonych przez poszczególne kraje)**

Państwa członkowskie UE	Procent
Francja	17,98%
Niemcy	17,10%
Szwecja	9,69%

Hiszpania	8,85%
Holandia	7,89%
Włochy	7,03%
Irlandia	6,47%
Wielka Brytania	6,14%
Polska	2,81%
Belgia	1,45%
Grecja	1,40%
Finlandia	1,31%
Słowenia	0,98%
Austria	0,32%
Estonia	0,27%
Rumunia	0,17%
Słowacja	0,15%
Dania	0,11%
Portugalia	0,11%
Bułgaria	0,08%
Czechy	0,08%
Węgry	0,07%
Litwa	0,05%
Luksemburg	0,04%
Łotwa	0,01%
Cypr	<0,01%
Malta	<0,01%
Europejskie kolekcje bez przyporządkowania do państw członkowskich, np. z europejskich projektów	2,91%
Państwa spoza UE	
Norwegia	5,76%
Inne	0,85%

24. AGENDA CYFROWA - Internet szerokopasmowy w Europie jest coraz szybszy, ale nadal pozostaje wiele do zrobienia

Według danych statystycznych opublikowanych w dniu 25 listopada br. przez Komisję Europejską szerokopasmowe łącza internetowe w Europie są szybsze niż rok temu. W lipcu 2010 r. 29 proc. łączy szerokopasmowych w UE miało przepustowość wynoszącą co najmniej 10 megabitów na sekundę (Mb/s) (o 15 proc. więcej niż rok wcześniej). Dostęp do Internetu szerokopasmowego staje się w Europie coraz powszechniejszy: na stu obywateli przypada 25,6 abonamentu, podczas gdy rok wcześniej wskaźnik ten wynosił 23,9. Aż o 45 proc. wzrosła liczba osób korzystających z Internetu mobilnego: na stu obywateli przypada już 6 urządzeń zapewniających mobilny dostęp szerokopasmowy (kluczy USB lub kluczy sprzętowych). Nadal pozostaje jednak wiele do zrobienia, aby osiągnąć cele zapisane w europejskiej agendzie cyfrowej. UE zobowiązała się w niej do zapewnienia wszystkim Europejczykom do 2013 r. dostępu do podstawowego Internetu szerokopasmowego, a do 2020 r. – do szybkiego i bardzo szybkiego Internetu szerokopasmowego. We wrześniu 2010 r. Komisja Europejska przedstawiła pakiet środków, które umożliwią wprowadzenie i powszechne wykorzystanie szybkiego i bardzo szybkiego Internetu szerokopasmowego w UE.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji odpowiedzialna za europejską agendę cyfrową, powiedziała: „Szybki Internet jest jak cyfrowy tlen, niezbędny dla zdrowia i dobrobytu Europy. Ilość użytkowników Internetu i jego prędkość ciągle rosną, ale musimy dołożyć większej ilości starań, aby osiągnąć nasze cele dotyczące dostępu szerokopasmowego o bardzo dużej przepustowości. Szczególnie ważne jest szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie naszego wniosku dotyczącego udostępnienia odpowiednich częstotliwości widma radiowego na potrzeby mobilnego Internetu, którego wykorzystanie rośnie w bardzo szybkim tempie.”

W lipcu 2010 r. prawie jedna trzecia łączy szerokopasmowych w UE zapewniała przepustowość wynoszącą ponad 10 Mb/s (w lipcu 2009 r. odsetek ten wynosił 15 proc.) Dzięki większym prędkościom przesyłania danych klienci mają na ogół większy wybór usług lepszej jakości po niższej cenie za megabit. W przypadku 5 proc. łączy internetowych w UE średnia przepustowość wynosi 30 Mb/s lub więcej (ale tylko 0,5 proc. łączy zapewnia przepustowość wynoszącą 100 Mb/s lub więcej).

Nowe usługi w branży rozrywkowej i w świecie biznesu, takie jak telewizja o wysokiej rozdzielczości i wideokonferencje, wymagają wprowadzenia Internetu o większej przepustowości niż ta, jaka jest na ogół dostępna w Europie. Dopiero wtedy UE będzie mogła dorównać światowym liderom w tej dziedzinie, takim jak Korea Południowa i Japonia. Cele na 2020 r. zapisane w europejskiej agendzie cyfrowej to zapewnienie wszystkim Internetu o przepustowości wynoszącej co najmniej 30 Mb/s oraz zapewnienie połowie europejskich gospodarstw domowych dostępu szerokopasmowego o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s.

Według najnowszych danych statystycznych między lipcem 2009 r. a lipcem 2010 r. liczba łączy szerokopasmowych w całej UE wzrosła o 8 proc. (wzrost był więc nieco wolniejszy niż w roku poprzednim, kiedy wynosił 11 proc.) Według stanu z lipca 2010 r. w UE jest ponad 128 mln stałych szerokopasmowych łączy internetowych, z czego 9 milionów zainstalowano w okresie od lipca 2009 r. Liczba gospodarstw domowych w UE wynosi około 220 milionów.

Holandia i Dania nadal utrzymują się w światowej czołówce pod względem liczby użytkowników Internetu szerokopasmowego (prawie 40 linii dostępowych na stu obywateli, dzięki czemu z Internetu szerokopasmowego korzysta prawie 80 proc. gospodarstw domowych). Tempo wzrostu zaczyna jednak maleć ze względu na nasycenie rynków (w państwach członkowskich będących liderami, takich jak Finlandia i Szwecja, liczba użytkowników stacjonarnego Internetu szerokopasmowego spada, ponieważ przechodzą oni na Internet mobilny).

W dziewięciu państwach członkowskich UE (Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Luksemburg, Holandia, Szwecja i Wielka Brytania) odsetek użytkowników Internetu szerokopasmowego jest wyższy niż w Stanach Zjednoczonych (według danych statystycznych OECD z maja 2010 r. w USA na stu mieszkańców przypada 26,4 abonamentu). W ubiegłym roku największe postępy odnotowano w Czechach i w Grecji (wzrost na jednego mieszkańca).

Dane statystyczne OECD z maja 2010 r.:

http://www.oecd.org/document/54/0,3343,en_2649_34225_38690102_1_1_1_1,00.html

Technologią najczęściej wykorzystywaną w celu uzyskania dostępu szerokopasmowego w Europie pozostaje technologia DSL (Digital Subscriber Line), która zapewnia 100 milionów

łączy, ale jej udział w rynku maleje na rzecz szybszych sieci światłowodowych oraz łączy kablowych (opartych na Docsis 3.0, czyli ulepszonych sieciach kablowych zapewniających bardzo szybki Internet). Dostęp do łączy światłowodowych dla odbiorców domowych wzrósł w okresie od lipca 2009 r. do lipca 2010 r. o 40 proc., ale stanowi obecnie nie więcej niż 1,7 proc. ogółu łączy w Europie i oferowany jest jak dotąd w niewielu państwach (np. w Szwecji, gdzie 24 proc. łączy szerokopasmowych działa w oparciu o sieci światłowodowe).

- **Szybki rozwój mobilnego Internetu szerokopasmowego**

Mobilny dostęp szerokopasmowy (np. poprzez klucze sprzętowe dla laptopów) staje się coraz popularniejszy w kilku państwach członkowskich, zwłaszcza w Finlandii (21,5 mobilnych łączy szerokopasmowych przez klucze USB/karty dostępu/klucze sprzętowe na stu obywateli), w Austrii (16,7), Szwecji (14), Danii (13,4) i w Portugalii (12,1). Obecny poziom rozpowszechnienia mobilnych usług szerokopasmowych w Europie wynosi 6 proc., czyli o 45 proc. więcej niż w lipcu 2009 r.

Średni udział w rynku zasiedziały operatorów telekomunikacyjnych w UE nieznacznie spadł do około 44 proc. Najwyższy jest na Cyprze (76 proc.), w Finlandii (68 proc.) i w Luksemburgu (66 proc.), a najniższy w Rumunii i Wielkiej Brytanii (28 proc.) oraz w Bułgarii (32 proc.). Tym niemniej udział operatorów zasiedziały w rynku łączy szerokopasmowych (w tym również w odniesieniu do hurtowej odsprzedaży łączy) systematycznie maleje, z korzyścią dla operatorów konkurujących z nimi w oparciu o infrastrukturę (głównie dzięki uwalnianiu lokalnych pętli abonenckich, które otwiera stronom trzecim dostęp do sieci). Uwolnione lokalne pętla abonenckie i współdzielone linie dostępowe stanowią 74,8 proc. wszystkich linii typu DSL wykorzystywanych przez operatorów alternatywnych, podczas gdy przed rokiem odsetek ten wynosił 71,4 proc. Wzrost liczby uwolnionych lokalnych pętli abonenckich, choć już nie tak szybki jak w ubiegłym roku, odbywa się kosztem odsprzedaży, czyli formy oferowania dostępu dla nowych podmiotów niewymagającej dużych nakładów, której udział w wszystkich liniach DSL, wynoszący w 2009 r. 10,6 proc., zmniejszył się do 8,9 proc. Nowi uczestnicy rynków telekomunikacyjnych dokonują więc coraz większych inwestycji, co przyczyniło się do powstania bardziej konkurencyjnego rynku usług szerokopasmowych.

Pakiet dotyczący dostępu szerokopasmowego przedstawiony we wrześniu 2010 r. obejmuje zalecenie Komisji w sprawie regulowanego dostępu do sieci dostępu nowej generacji (NGA), który ma się przyczynić do osiągnięcia równowagi między przyciąganiem inwestycji a ochroną konkurencji, wniosek w sprawie decyzji dotyczącej utworzenia programu polityki w zakresie widma radiowego, której jednym z celów jest zapewnienie dostępności widma na potrzeby bezprzewodowego dostępu szerokopasmowego oraz komunikat w sprawie Internetu szerokopasmowego, w którym przedstawiono, jak skutecznie przyciągać inwestycje.

Sprawozdanie jest dostępne po adresem:

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=6502

25. AGENDA CYFROWA - O krok bliżej „niewidzialności” dzięki badaniom finansowanym przez Komisję

Dzięki finansowanym przez Komisję Europejską badaniom w dziedzinie nanotechnologii jesteśmy o krok bliżej do wynalezienia „peleryny-niewidki”, jaką nosił Harry Potter. Naukowcom z Niemiec, Grecji, Turcji i Wielkiej Brytanii udało się załamać światło dzięki

zastosowaniu nanotechnologii. Otwiera to drogę nie tylko potencjalnym zastosowaniom w soczewkach i optyce, ale również egzotycznym urządzeniom trójwymiarowym, takim jak peleryna-niewidka. Chociaż obecnie udało się pokryć jedynie przedmioty, których rozmiar nie przekracza milimetra, w ramach projektu odkryto ważną zasadę pozwalającą na manipulację właściwościami optycznymi materiałów w sposób uznawany dotąd za niemożliwy. Projekt należy do inicjatywy Komisji mającej na celu wsparcie badań o dużym stopniu ryzyka w zakresie przyszłych i nowych technologii informatycznych, stanowiącej jeden z celów europejskiej agendy cyfrowej.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za agendę cyfrową, **Neelie Kroes**, stwierdziła: „Jestem pełna podziwu dla wynalazczości naukowców europejskich. Dzięki temu projektowi osiągnęliśmy w rzeczywistości zjawisko znane dotychczas tylko z filmowych efektów specjalnych. Takie pionierskie badania są niezbędne, by zbudować podstawy dla nowych technologii kluczowych dla konkurencyjności Europy.”

Uczestniczący w projekcie PHOME naukowcy opracowali i zbudowali „fotoniczne metamateriały”, które wpływają na zachowanie promieni światła. Przełomowe odkrycie opiera się na zasadach optyki transformacyjnej, nad którą zespół badaczy prowadził pionierskie badania. „Peleryna-niewidka” składa się z bardzo drobnych pręcików o przekroju zaledwie kilkuset nanometrów, które tworzą strukturę podobną do sęgu drewna. Pręciki są precyzyjnie ułożone, w taki sposób, aby mogły częściowo zaginać fale światła.

Zmieniając prędkość i kierunek światła, naukowcom udało się zagiąć fale wokół wybrzuszenia wielkości jednego mikrometra, co spowodowało, że jest ono niewidzialne w trzech wymiarach, dla długości fal zbliżonych do tych odbieranych oczami człowieka. Trwają prace nad rozszerzeniem tego efektu na spektrum widzialne dla człowieka. Oczekuje się, że uda się to osiągnąć do stycznia.

Do tej pory udawało się osiągnąć efekt niewidzialności tylko w dwóch wymiarach. Ukryty przedmiot był niewidzialny dla obserwatora spoglądającego na niego z przodu, ale oglądany na przykład z boku stawał się widoczny. Dzięki temu badaniu po raz pierwszy udało się stworzyć urządzenie kryjące przedmiot we wszystkich trzech wymiarach.

Wyniki badań mogłyby w przyszłości stać się podstawą całkowicie nowych składników optycznych, takich jak idealna soczewka, urządzenia do przechowywania światła czy ważne elementy laserów i urządzeń optoelektronicznych, takie jak modulatory czy izolatory. Chociaż prawdziwa peleryna-niewidka jest jeszcze, przy obecnym stanie nauki i techniki, nieosiągalna, dzięki prowadzonym badaniom udowodniono ważną zasadę, którą do niedawna uznawano za niemożliwą.

- **Kontekst**

Badania w ramach projektu PHOME rozpoczęto w kwietniu 2008 r. Mają się one zakończyć w 2011 r. Całkowity koszt projektu wyniesie 1,88 mln euro, z czego Komisja wniesie 1,43 mln euro z budżetu na badania technologii informacyjno-komunikacyjnych w ramach 7. programu ramowego w zakresie badań i rozwoju na lata 2007-2013.

W związku z sukcesem programu w zakresie przyszłych i nowych technologii informatycznych (FET-Open) w prowadzeniu przełomowych badań Komisja zaproponowała podwojenie finansowania w tej dziedzinie do 2015 r. http://cordis.europa.eu/fp7/ict/programme/fet_en.html

Program FET-Open pozostaje otwarty dla nowych propozycji o wysokim potencjale badawczym i długoterminowej wizji. Nad projektami PHOME pracują naukowcy z trzech europejskich instytucji akademickich: Fundacji Badań i Technologii (Grecja), Instytutu Technologii w Karlsruhe (Niemcy) i Imperial College London (Wielka Brytania). Dzięki układowi o stowarzyszeniu w zakresie badań z UE partnerem projektu jest Uniwersytet Bilkent w Turcji.

26. ZATRUDNIENIE I SPRAWY SPOŁECZNE - Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: UE proponuje działania, które mają zwiększyć szanse zatrudnienia i sprzyjać reformom

W UE są obecnie 23 mln bezrobotnych – 10% ludności czynnej zawodowo – z czego wynikają poważne konsekwencje dla wzrostu gospodarczego i systemów opieki społecznej w Europie. W tym samym czasie niektórzy pracodawcy skarżą się na trudności w zatrudnianiu pracowników, szczególnie wysoko wykwalifikowanych. W przyszłości mogą wystąpić niedobory pracowników w takich dziedzinach jak technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) lub w sektorze ochrony zdrowia. Szacuje się, że do 2015 r. zabraknąć może 700 000 specjalistów TIK, a do 2025 r. – miliona pracowników naukowych. Aby zmierzyć się z tymi wyzwaniem i zwiększyć wskaźnik zatrudnienia mężczyzn i kobiet w UE do 75% w 2020 r., Komisja Europejska ogłosiła dzisiaj swoją inicjatywę przewodnią pt. „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”. Przedstawiono w nim 13 kluczowych działań, których celem jest zreformowanie rynków pracy, podnoszenie poziomu umiejętności i dopasowywanie ich do potrzeb rynku dla zwiększenia szans zatrudnienia i mobilności zawodowej, a także poprawa warunków i jakości pracy oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

László Andor, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: Naszym priorytetem jest zapewnienie ludziom pracy. Nie możemy sobie pozwolić na blisko 10% wskaźnik bezrobocia. Kryzys przekreślił wszelkie dotychczasowe osiągnięcia, musimy więc jak najszybciej zreformować rynki pracy i sprawić, by umiejętności odpowiadały zapotrzebowaniom, a warunki pracy sprzyjały tworzeniu nowych miejsc pracy. Dodał również: Jestem przekonany, że wszyscy mieszkańcy UE skorzystają na proponowanych działaniach, zwłaszcza grupy szczególnie narażone, które kryzys dotknął najbardziej.

Komisarz **Androulla Vassiliou** powiedziała: Obecnie bardziej niż kiedykolwiek istotne jest, aby wszyscy obywatele otrzymali wysokiej jakości wykształcenie i szkolenie zawodowe, które pozwoli im nabyć umiejętności potrzebne do znalezienia pracy. Idea uczenia się przez całe życie musi stać się w Europie rzeczywistością. Do tego niezbędny jest wspólny wysiłek wszystkich partnerów – rządów, pracodawców, związków zawodowych i pracowników.

„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” jest częścią strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – „Europa 2020”. Program ten ma pomóc Komisji w podniesieniu do 75% wskaźnika zatrudnienia mężczyzn i kobiet należących do grupy wiekowej 20-64 lata do roku 2020. W strategii położono też nacisk na unijne cele zmniejszenia do 10 % odsetka uczniów przedwcześnie kończących naukę szkolną oraz zwiększenia do co najmniej 40% odsetka młodych ludzi kształcących się na poziomie szkolnictwa wyższego lub równorzędnego kształcenia zawodowego.

Zwiększenie liczby zatrudnionych jest kluczem do utrzymania europejskiego modelu społecznego i systemów opieki społecznej, ponieważ wkrótce grupa ludności czynnej zawodowo w UE zacznie się zmniejszać.

Komisja proponuje trzynastę konkretnych działań, które mają usprawnić funkcjonowanie rynków pracy w Europie:

- Przyspieszenie reformy rynku pracy dla poprawy elastyczności i bezpieczeństwa rynków pracy („flexicurity”). Przykładem konkretnego działania jest rozszerzenie wykorzystania ujednoliconej umowy o pracę na czas nieokreślony, z wystarczająco długim okresem próbnym oraz stopniowym zwiększeniem uprawnień w zakresie ochrony zatrudnienia, dostępu do szkoleń, uczenia się przez całe życie oraz poradnictwa zawodowego dla wszystkich pracowników. Miałoby to na celu zmniejszenie istniejących podziałów między osobami posiadającymi umowy na czas określony i nieokreślony.
- Odpowiednie mechanizmy zachęcające przedsiębiorstwa i osoby indywidualne do inwestowania w szkolenia, aby stale podnosić poziom umiejętności zgodnie z zapotrzebowaniami rynku pracy. Komisja uruchomi wkrótce „unijną panoramę umiejętności”, która przedstawiać będzie prognozy na temat umiejętności potrzebnych w przyszłości i w ten sposób pomagać będzie pracownikom w doborze odpowiedniego zestawu umiejętności (na przykład TIK i języków obcych), aby zwiększyć szanse zatrudnienia i zdolności dostosowawcze. Program zakłada stworzenie wspólnego interfejsu – europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji i zawodów – którego celem jest zbliżenie środowisk pracy, kształcenia i szkolenia. Komisja wzywa także do przeprowadzenia reform zapewniających uznanie kwalifikacji zawodowych i proponuje opracowanie europejskiego paszportu umiejętności, który pomoże obywatelom w zapisywaniu swoich umiejętności w czytelny i porównywalny sposób.
- Aby zapewnić przyzwoite warunki pracy przy równoczesnej poprawie jakości prawodawstwa w zakresie zatrudnienia, Komisja przedstawi wnioski dotyczące przeglądu dyrektywy w sprawie czasu pracy oraz wystąpi z inicjatywą legislacyjną na rzecz poprawy wdrażania dyrektywy o delegowaniu pracowników. Komisja przejrzy także przepisy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, przygotowując nową strategię na przyszłość.
- Zapewnienie odpowiednich warunków na rynku pracy sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy, w tym zmniejszanie obciążeń administracyjnych i obniżanie podatków związanych z zatrudnieniem i mobilnością, co jest szczególnie ważne dla szybko rozwijających się sektorów, na przykład prowadzących prace badawczo-rozwojowe. Program będzie też wspierał przedsiębiorczość, na przykład poprzez wymianę najlepszych praktyk w zakresie kształcenia na rzecz przedsiębiorczości oraz za pośrednictwem programu „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”.
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” jest uzupełnieniem ogłoszonej niedawno przez Komisję inicjatywy „Mobilna młodzież”, której celem jest pomoc młodym ludziom w pozyskaniu wiedzy, umiejętności i doświadczenia, potrzebnych do zdobycia pierwszej pracy.

• **Podstawowe informacje**

Od kiedy w 2008 r. kryzys zaczął uderzać w rynki pracy, w Europie zlikwidowano 5,6 mln miejsc pracy. Przy założeniu, że w latach 2010-2011 rynek pracy ustabilizuje się, osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia do 2020 r. będzie możliwe pod warunkiem, że średni wzrost zatrudnienia wyniesie nieco ponad 1 % rocznie.

Wiele rynków pracy w całej UE trzeba zreformować, aby mogły lepiej funkcjonować, należy też położyć większy nacisk na podnoszenie poziomu umiejętności i dostosowywanie ich do potrzeb rynku. Nawet w czasie kryzysu niektórym pracodawcom trudno było znaleźć pracowników o odpowiednich kwalifikacjach na wolne stanowiska. Praca wymaga coraz bardziej zaawansowanych umiejętności. Według prognoz do 2020 r. liczba stanowisk dla wysoko wykwalifikowanych pracowników zwiększy się o 16 mln, natomiast miejsc pracy dla pracowników o niskich kwalifikacjach będzie o około 12 mln mniej niż obecnie.

- **Więcej informacji**

„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”: komunikat:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6328&langId=en>

„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”: streszczenie:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6329&langId=en>

27. TRANSPORT - Wiceprzewodniczący Kallas odwiedził Polskę, aby omówić priorytety nadchodzącej prezydencji w dziedzinie transportu

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, **Siim Kallas**, przebywał z wizytą w Polsce w dniu 25 listopada br., gdzie wziął udział w dyskusjach nad kwestiami z dziedziny transportu. Dyskusje te stanowiły element przygotowań do polskiej prezydencji w Unii Europejskiej, planowanej na drugą połowę 2011 r. Siim Kallas spotkał się z polskim Ministrem Infrastruktury, Cezarym Grabarczykiem, Ministrem Spraw Zagranicznych, Radosławem Sikorskim oraz kierownictwem PKP. Wiceprzewodniczący wziął także udział w sesji „Dywersyfikacja w dziedzinie transportu – spójne połączenia?”, odbywającej się w ramach organizowanego przez Europejski Bank Inwestycyjny regionalnego forum „Różnorodność energii i transportu – zrównoważone polityki, priorytety i potrzeby”.

Polska przygotowuje się właśnie do planowanej na drugą połowę 2011 r. prezydencji w UE, wizyta wiceprzewodniczącego Komisji jest zatem doskonałą okazją do omówienia ważnych kwestii z dziedziny transportu, jakimi przyjdzie jej się zajmować w tym okresie. Rozmowy z wiceprzewodniczącym Kallasem poświęcone były takim kwestiom, jak biała księga w sprawie przyszłości transportu, czy też przegląd polityki w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).

W ramach regionalnego forum EBI 2010 omówiony został stan realizacji celów polityki transportu w państwach członkowskich Europy Centralnej i Wschodniej, znaczenie rozwoju infrastruktury w regionach ekonomicznie aktywnych i rozwijających się oraz szanse na pozyskanie kapitału sektora prywatnego. Kwestie te mają kluczowe znaczenie z racji planowanego przeglądu polityki TEN-T. Komisja przeprowadziła szerokie konsultacje na temat ogólnych celów polityki i realizacji projektów z zainteresowanymi stronami i innymi instytucjami unijnymi. W oparciu o wnioski z konsultacji, nowe wytyczne dla TEN-T zostaną przedstawione w przyszłym roku. W wielu regionach, w szczególności w państwach członkowskich, które niedawno przystąpiły do UE, wciąż brak jest wysokiej jakości połączeń kolejowych i drogowych. Gdzie indziej należy przede wszystkim zająć się problemem wąskich gardeł i węzłów na już istniejących połączeniach oraz kwestią inwestycji w inteligentne rozwiązania w zakresie infrastruktury. Tego typu działania będą musiały wpisywać się w główne i kompleksowe sieci planowane na poziomie europejskim.

W rozmowach poruszane będą także inne mające znaczenie dla Polski kwestie z dziedziny transportu, figurujące w programie prac Komisji na 2011 r., takie jak: polityka kolejowa oraz jej realizacja; planowane wnioski ustawodawcze Komisji, zgodne z priorytetami polskiej prezydencji (np. pakiety dotyczące społecznych aspektów gospodarki morskiej czy też portów lotniczych); kompleksowa wizja polityki w dziedzinie transportu dla wschodnich sąsiadów UE. **Przyszła edycja Dni Morza odbędzie się w maju 2011 r. w Gdańsku.**

28. TRANSPORT - Komisja zaktualizowała unijny wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów

Komisja Europejska przyjęła w dniu 23 listopada br. 16. aktualizację wykazu linii lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w Unii Europejskiej. Objęci zakazem zostali wszyscy przewoźnicy lotniczy posiadający certyfikaty wydane w Afganistanie oraz przewoźnik Mauritania Airways. W wykazie ujęto również jednego przewoźnika lotniczego posiadającego certyfikat wydany w Kirgistanie oraz jednego przewoźnika z Gabonu, natomiast wykreślono z niego dziewięciu przewoźników z Kazachstanu oraz zmieniono ograniczenia w wykonywaniu przewozów w odniesieniu do jednego przewoźnika z Ghany. Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego upoważniono do przeprowadzenia misji z pomocą techniczną.

Siim Kallas, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za transport, powiedział: „Kiedy w grę wchodzi bezpieczeństwo lotnictwa, nie możemy sobie pozwolić na żadne kompromisy. Gdy mamy dowody potwierdzające, że przewoźnicy lotniczy nie wykonują przewozów w bezpieczny sposób lub że organy regulacyjne nie są w stanie wywiązywać się ze swoich obowiązków w zakresie egzekwowania norm bezpieczeństwa, musimy działać, aby zapewnić wyeliminowanie wszelkich zagrożeń dla bezpieczeństwa.”

Opublikowany nowy wykaz zastępuje poprzedni wykaz przyjęty we wrześniu 2010 r. i jest dostępny na stronach internetowych Komisji: http://ec.europa.eu/transport/air-ban/list_pl.htm

W ramach tej aktualizacji zakazem wykonywania przewozów w UE, uprzednio nałożonym na jednego przewoźnika z Afganistanu (Ariana Afghan Airlines), objęto wszystkich przewoźników lotniczych posiadających certyfikaty wydane w Afganistanie z powodu uchybień w zakresie bezpieczeństwa stwierdzonych u kilku przewoźników oraz w systemie nadzoru nad lotnictwem cywilnym funkcjonującym w tym państwie. Kilka państw członkowskich podjęło już decyzje o nałożeniu na przewoźnika lotniczego Kam Air krajowych zakazów wykonywania przewozów. Komisja zauważa starania podejmowane przez afgański rząd oraz jego zaangażowanie na rzecz reformy obecnego systemu nadzoru nad lotnictwem cywilnym oraz poprawy bezpieczeństwa i gotowa jest udzielić aktywnego wsparcia przy realizacji tej reformy we współpracy z Organizacją Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO).

Z powodu uporczywego charakteru uchybień w zakresie działalności przewoźnika lotniczego Mauritania Airways i obsługi technicznej należących do niego statków powietrznych, stwierdzonych w ramach kontroli na ziemi w kilku państwach członkowskich UE, zakazem objęty został również ten przewoźnik. W wyniku przyjęcia niniejszej aktualizacji zakaz ten będzie obowiązywał w stosunku do wszystkich pozostałych przewoźników posiadających certyfikaty wydane w Mauretanii. Decyzję tę podjęto ze względu na nieprawidłowości systemu nadzoru nad lotnictwem cywilnym stwierdzone przez ICAO w ramach „globalnego programu kontroli nadzoru nad bezpieczeństwem” (USOA).

W związku z rozpoczęciem działalności przez nowych przewoźników lotniczych w Gabonie (Afric Aviation) i Kirgistanie (CAAS) przewoźnicy ci zostali ujęci w wykazie, gdyż wszyscy przewoźnicy z tych państw podlegają ograniczeniom w wykonywaniu przewozów wobec niewystarczającej zdolności właściwych organów tych państw do wypełniania swoich obowiązków w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem.

Z wykazu wykreślono dziewięciu przewoźników z Kazachstanu po otrzymaniu od właściwych organów Kazachstanu informacji o cofnięciu im certyfikatów przewoźnika lotniczego oraz zaprzestaniu wykonywania przez nich handlowych przewozów lotniczych.

Ponadto częściowo zniesiono dotychczasowe ograniczenia w wykonywaniu przewozów nałożone na przewoźnika lotniczego z Ghany (Airlift International) w wyniku osiągniętych przez niego postępów i przewoźnikowi temu zezwolono – na rygorystycznych warunkach – na wznowienie przewozów w UE z wykorzystaniem dodatkowego statku powietrznego, przy czym objęty on będzie stałym monitoringiem ze strony państw członkowskich poprzez kontrole na ziemi.

Komisja Europejska stawia sobie za cel wspieranie, zawsze gdy jest to możliwe, ściślejszego przestrzegania międzynarodowych norm bezpieczeństwa i w tym kontekście upoważniła Europejską Agencję Lotnictwa Cywilnego do przeprowadzenia szeregu misji z pomocą techniczną mających na celu wsparcie właściwych organów kilku państwa z myślą o podniesieniu poziomu bezpieczeństwa i usunięciu uchybień w zakresie bezpieczeństwa.

Zaktualizowany europejski wykaz obejmuje wszystkich przewoźników posiadających certyfikaty wydane w 19 państwach (łącznie 276 znanych przewoźników), podlegających całkowitemu zakazowi wykonywania przewozów w Unii Europejskiej. Państwa, z których pochodzą wspomniani przewoźnicy to: Afganistan, Angola, Benin, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Filipiny, Gabon (z wyjątkiem trzech przewoźników, których działalność podlega ograniczeniom i określonym warunkom), Gwinea Równikowa, Indonezja (z wyjątkiem sześciu przewoźników), Kazachstan (z wyjątkiem jednego przewoźnika, którego działalność podlega ograniczeniom i określonym warunkom), Liberia, Mauretania, Republika Kirgiska, Republika Konga, Sierra Leone, Suazi, Sudan, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca oraz Zambia. Wykaz obejmuje również czterech indywidualnych przewoźników: Blue Wing Airlines z Surinamu, Meridian Airways z Ghany, Siem Reap Airways International z Kambodży oraz Silverback Cargo Freighters z Rwandy. Ponadto wykaz uwzględnia dziesięciu przewoźników lotniczych, którym zezwolono – przy zachowaniu rygorystycznych ograniczeń i na określonych warunkach – na wykonywanie lotów do Unii: uprzednio wspomniany przewoźnik Air Astana z Kazachstanu, Air Koryo z Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Airlift International z Ghany, Air Service Comores, Afrijet, Gabon Airlines i SN2AG z Gabonu, Iran Air, TAAG Angolan Airlines oraz przewoźnik Ukrainian Mediterranean Airlines posiadający certyfikat wydany na Ukrainie.

Opracowała

dr Magdalena Skulimowska⁵

⁵ Na podstawie informacji PAP i Komisji Europejskiej